

15

Ψήφισμα ὑπ' ἀριθμ. 15 τῆς 20ῆς Αὐγούστου 1828
περὶ ὑγειονομικῶν διατάξεων¹

Ἀριθ. 5646. Ψήφισμα ΙΕ'

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸ παντὸς ἄλλου τιθέμενος τὴν συντήρησιν τῆς κοινῆς ὑγείας ἐναντίον πάσης ἐξωτερικῆς νόσου, συντήρησιν ἣ ὁποία πραγματοποιεῖται διὰ μόνης τῆς συστάσεως ὑγειονομείων, ἐφωδιασμένων μὲ τὰς ἀναγκαίας καὶ ὁμοιομόρφους διατάξεις καὶ ὁδηγίας·

Ἀκούσας καὶ τὴν γνώμην τοῦ Πανελληνίου·

Ψηφίζει

Α'. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 5645 καταχωρισθεῖσαι εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως Ὑγειονομικαὶ Διατάξεις τῆς σημερινῆς ἡμέρας θέλουσιν εἶσθαι ἐν ἀκριβεῖ χρήσει καθ' ὅλα τὰ ὑγειονομεία τῆς ἐπικρατείας.

Β'. Αἱ διατάξεις αὗται, ἐπισυναπτόμενον ἔχουσαι καὶ τὸ ψήφισμα τοῦτο, νὰ ἐκδοθῶσι διὰ τοῦ τύπου.

Γ'. Ἡ ἐνέργειά των ἀνατίθεται εἰς τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῶν κατὰ τὰ διάφορα τμήματα ἐκτάκτων ἐπιτρόπων καὶ τῶν ἀνηκουσῶν ἀρχῶν.

Ἐν Αἰγίνῃ τὴν 20 Αὐγούστου 1828

Ὁ Κυβερνήτης
Ι. Ἀ. Καποδίστριας

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Σ. Τρικούπης.

1. Ἀ. Μάμουκα, *Τὰ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος*, τόμ. ΙΑ', σελ. 404 - 465, ὁπόθεν ἀναδημοσιεύεται ἡ ὑγειονομικὴ διάταξις. Αὕτη ἐξεδόθη καὶ εἰς αὐτοτελὲς τεῦχος εἰς 4ον, φ. 3 ἄ.ἄ. + σελ. 16 + φ. 4 ἄ.ἄ. μεθ' ἐνὸς πίνακος. Βλ. καὶ Δ. Σ. Γκίνη καὶ Β. Γ. Μέξια, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863, Πραγματεῖαι Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* (τόμ. 11), Ἐν Ἀθήναις 1939, τόμ. Α', σελ. 267, ἀρ. * 1750. Γαλλιστὶ ἐν *Constitutions*, σελ. 223, ἐνθα εἶναι δημοσιευμένον ὡς Ψήφισμα ὑπ' ἀριθμ. 14, ἄνευ ὁμῶς τῆς ὑγειονομικῆς διατάξεως. Πρβλ. καὶ Νόμον ΝΒ' τῆς 25ῆς Ἰανουαρίου 1825 περὶ ὑγειονομείων ἐν Γ. Δ. Δημακοπούλου, «Ὁ Κῶδιξ τῶν Νόμων», σελ. 181 - 184.

(5645)

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ

Κεφάλαιον Α'

Περὶ ἐξετάσεων τοῦ ὑγειονομείου

1. Ὁ ὑγειονόμος, πρὶν λάβῃ τὰ κατὰ τὸ ψήφισμα ἀπαραίτητα ἔγγραφα τοῦ πλοίου, ἐξετάζει τὸν πλοίαρχον, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναφορὰν τοῦ λιμενάρχου.
2. Ὄταν τὸ πλοῖον ἔχῃ ἀκάθαρτα ἔγγραφα, ἡ ἐξέτασις γίνεται ἔξωθεν μὲν τοῦ πλοίου, ἀλλὰ πλησίον αὐτοῦ καὶ καταγράφεται παρὰ τοῦ ὑγειονόμου.
3. Ἡ ἐξομολόγησις πρέπει νὰ γίνεται ἐνόρκως.
4. Ἐὰν ἐλλείπουν ἔγγραφα τοῦ πλοίαρχου ἡ ἐξέτασις πρέπει νὰ γίνεται αὐστηροτέρᾳ.
5. Ἀφοῦ λάβῃ τέλος ἡ ἐξέτασις, ἀναγινώσκεται καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ὑγειονόμου, τοῦ γραμματέως καὶ τοῦ πλοίαρχου.
6. Ἡ ἐξέτασις γίνεται διὰ μακροῦ καλάμου διὰ νὰ ὑπογραφῇ παρὰ τοῦ ἐξετασθέντος· ὁ δὲ κανονισμὸς προσδιορίζει τὸν τρόπον τοῦ ἀναχωρεῖν.
7. Δὲν εἶναι συγχωρημένον κανὲν στήσιμον ἢ διόρθωμα λέξεως ὁποιασδήποτε· ἡ δὲ προσθήκη γράφεται εἰς τὸ περιθώριον καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἐξεταζομένου.
8. Ἐκτὸς τοῦ πλοίαρχου, πρέπει νὰ εἶναι παρόντες ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως δύο ναῦται καὶ εἷς ἐπιβάτης· καὶ ἐὰν ᾔθελον εἶσθαι πλείοτεροι, ὁ ὑγειονόμος δύναται νὰ ἐξετάσῃ ὅσους θέλει καὶ ἐμπορεῖ.
9. Τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἐπισκέπεται ὁ λιμενάρχης μεθ' ἑνὸς φύλακος τοῦ ὑγειονομείου· ζητῶν δὲ πληροφορίας παρὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀξιωματικῶν, κάμνει εἰς αὐτοὺς τὰς ἀναγκαίας ἐρωτήσεις, χωρὶς νὰ κάμῃ μνεῖαν ὅρκου, ἀλλ' ἀρκούμενος εἰς τὸν λόγον τῆς τιμῆς αὐτῶν.
10. Ἐὰν ὁ ὑγειονόμος κρίνῃ ἀναγκαίας τινὰς διασαφήσεις, ἐμπορεῖ νὰ ζητήσῃ ἔγγραφον τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν.

Κεφάλ(αιον) Β'

Περὶ πιστοποιήσεων

11. Ὑγειονομικὴ πιστοποίησις εἶναι τὸ ἐνδεικτικὸν τοῦ ὑγειονόμου, τὸ ὁποῖον κυρίως εἶναι ἄδεια συγχωροῦσα ἢ ἀπαγορεύουσα τὴν κοινωνίαν εἰς ὁποιουδήποτε εἶδους ἢ ἔθνους πλοῖα φέροντα τοιοῦτον ἔγγραφον.
12. Διὰ τὰ πλοῖα τὰ ἐκπλέοντα ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος τὸ ἐνδεικτικὸν τοῦτο γίνεται κατὰ τὸν τύπον Γ'¹.

1. Βλ. ὑπόδειγμα Γ' ἐν τέλει τῆς παρούσης Διατάξεως.

13. Αἱ ὑγειονομικαὶ πιστοποιήσεις διαιροῦνται εἰς τέσσαρας κλάσεις:

α'. εἰς πιστοποιήσεις ἐλευθέρας (*libere*),

β'. εἰς πιστοποιήσεις καθαρὰς (*nette*),

γ'. εἰς πιστοποιήσεις ὑπόπτους (*toccate*),

δ'. εἰς πιστοποιήσεις μεμολυσμένας (*sporche*).

14. Καὶ ἐλεύθεραι μὲν πιστοποιήσεις εἶναι ἐκεῖναι αἵτινες μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔρχεται τὸ πλοῖον ἔχει ἐντελῇ ὑγείαν, ἐλευθέραν πάσης ὑποψίας πανώλους ἢ ἄλλης τινὸς ἐπιδημικῆς νόσου, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον τόπον συγχορεῖται ἐλευθέρα κοινωνία.

15. Καθαρὰ δὲ αἱ διδόμεναι εἰς τόπον ὑγειονομικῶς μὲν ἀπροφύλακτον, ὅπου ὅμως οὔτε πανώλης, οὔτε ἐπιδημικὴ νόσος ὑπάρχει.

16. Ὑποπτοι, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐμφαίνεται οὔτε νόσον, ἀλλ' οὔτε ὑγείας βεβαιότης.

17. Καὶ τέλος μεμολυσμένα εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι δίδονται εἰς τόπους ὅπου ὑπάρχει πανώλης ἢ ἐπιδημικὴ νόσος, ἢ ὅπου συμβάντα τινὰ δίδουσι μεγάλην ὑποψίαν.

18. Κατὰ τὰς ὁποίας τὰ πλοῖα φέρουσι πιστοποιήσεις, εἴτε λαμβάνουν ἐλευθέραν κοινωνίαν, εἴτε ὑποκείνται εἰς ὀρισμένον καιρὸν ἐκκαθάρσεως.

19. Τὰ ξένα πολεμικὰ πλοῖα δὲν ἔχουσι χρεῖαν πιστοποιήσεων· εἰς αὐτὰ ἀρκεῖ μόνον ὁ λόγος τῆς τιμῆς τῶν ἀξιωματικῶν ἢ πλοίαρχων εἰς πίστωσιν τῶν ὅσων ἢ γνῶσις καὶ φροντὶς εἶναι ἔργον τοῦ ὑγειονομείου.

Κεφάλ(αιον) Γ'

Περὶ ἐκκαθάρσεως

20. Ἰδιαιτέρα διάταξις διορίζει τοὺς τόπους τοὺς εἰς ἐκκάθαρσιν ὑποκειμένους καὶ τοὺς ἐλευθέραν κοινωνίαν ἔχοντας καὶ προσδιορίζει τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ τῆς ἐκκαθάρσεως (Δ')¹.

21. Ὅλα τὰ πλοῖα, πρὶν λάβουν διαταγὰς τοῦ ὑγειονομείου μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐγγράφων των, λογίζονται ὑποπτα.

22. Ὅσα πλοῖα δὲν ἔχουν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς πιστοποίησιν τῆς ὑγείας ἐγγραφα, ἂν καὶ οἱ πλοίαρχοί των δικαιολογῶνται ἐνόρκως ὅτι τὰ ἔχασαν, θεωροῦνται ὡς μεμολυσμένα· καὶ ἢ ἀρχίζουν τὴν ἐκκάθαρσιν των ὡς τοιαῦτα, ἢ προσμένουν νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν νενομισμένην ἐκκάθαρσιν, ἀφοῦ λάβῃ τὸ ὑγειονομεῖον ἀκρι-

1. Βλ. ὑπόδειγμα Δ' ἐν τέλει τῆς παρούσης Διατάξεως.

βεῖς πληροφορίας περὶ τῆς ὑγείας τοῦ τόπου ὅθεν ἀνεχώρησαν, εἴτε ἀπὸ ἄλλα πλοῖα ἐρχόμενα ἀπὸ τὸν αὐτὸν τόπον, εἴτε ἀπὸ ἰδιαιτέρας εἰδήσεις, καὶ τοῦτο μένει εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πλοιάρχου.

23. Ὄταν ἐπικρατῇ πανώλης ἢ λοιμώδης νόσος εἰς τὴν Μεσόγειον ἢ εἰς τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τὰ ἐλληνικὰ καταγωγικὰ πλοῖα ὑπόκεινται εἰς ἐκκάθαρσιν.

24. Ὄταν πλοῖον εἶναι εἰς ἐκκάθαρσιν, διορίζεται εἰς αὐτὸ εἰς ὑγειονομικὸς φύλαξ.

25. Ἡ διορία τῆς ἐκκαθάρσεως τῶν μὲν πλοίων ἄρχεται ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην καθ' ἣν ἐτελείωσεν ἢ ἐκ τοῦ πλοίου ἐξαγωγὴ τῶν πραγματειῶν τοῦ φορτίου καὶ ἢ αὐτῶν εἰσαγωγὴ εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ἢ ἄλλοσε· τῶν δὲ ἐπιβατῶν, ἐξερχομένων μὲν ἐκ τοῦ πλοίου, ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔμβωσιν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, μενόντων δὲ εἰς τὸ πλοῖον, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἄρχεται καὶ ἡ ἐκκάθαρσις τοῦ πλοίου. Τῶν δὲ πραγματειῶν, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἐλύθησαν καὶ ἠνοίχθησαν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον.

26. Ὄταν τὸ πλοῖον φθάσῃ ἀφόρτωτον, ἡ διορία τῆς ἐκκαθάρσεως ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ὑγειονομικὸς φύλαξ ἐπιβῇ εἰς αὐτό.

27. Ἐὰν πλοῖον φθάσῃ φέρον εἶδη πραγματειῶν ἀνεπίδεκτα μόλυσμους, ἡ διορία τῆς ἐκκαθάρσεως ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ὑγειονομικὸς φύλαξ ἐπιβῇ εἰς αὐτό. Πρὸς τούτοις, διὰ νὰ μὴ μεταβάλλεται ἡ διορία, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκφορτώνωνται αἱ πραγματεῖαι πρὶν παρελθῇ τὸ ἥμισυ τῆς διορίας τῆς ἐκκαθάρσεως· ἄλλως εἰς τὸ ὑπόλοιπον ἥμισυ θέλουσι προστίθεσθαι τόσαι ἡμέραι, ὅσαι θέλουν δαπανηθῇ εἰς τὸ ὁλόκληρον ἐκφόρτωμα. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι τοῦλάχιστον τὸ ἥμισυ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐκκαθάρσεως πρέπει νὰ δαπανηθῇ, ἀφ' οὗ ἐκκενωθῇ τὸ πλοῖον.

28. Αἱ εἰς ἐκκάθαρσιν διωρισμέναι ἡμέραι ἀριθμοῦνται ἀπὸ τῆς πρώτης ἕως τῆς τελευταίας ἡμέρας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐσχάτης· ἥτοι ἡ κοινωνία δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ μὲ τὴν ἐσχάτην.

29. Αἱ εἰς τὸ ταξειδίων δαπανώμεναι ἡμέραι δὲν λογίζονται εἰς τὸν ἀριθμόν.

30. Ὅποιοσδήποτε χωρὶς κανένα δόλον συνεκοινώνησεν εἴτε μὲ ἀνθρώπους, εἴτε μὲ πράγματα ὑποκείμενα εἰς ἐκκάθαρσιν, ὑποβάλλεται, τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ τὰ πράγματα μετὰ τῶν ὁποίων ἦλθεν εἰς συγκοινωνίαν, εἰς ἐκκάθαρσιν τῆς αὐτῆς διορίας ὅση εἶναι καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ τῶν πραγμάτων, πρὸς ἃ ἐγένετο ἡ συγκοινωνία.

31. Ὅποταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτῶν, τῶν ὑποκειμένων εἰς ἐκκάθαρσιν, ὑπερβαίῃ τοὺς τεσσαράκοντα, ἀντὶ ἐνὸς φύλακος διορίζονται δύο εἰς τὸ πλοῖον.

32. Τὸ πολεμικὸν πλοῖον, ἐὰν ἔχῃ πραγματείας, θεωρεῖται ὡς πρὸς τὴν κοινωσίαν ὡς ἐμπορικόν. Ἐὰν δὲ πραγματείας δὲν φέρῃ, ἀλλ' εἶναι τὸ πλοῖον ὑποκείμενον εἰς ἐκκάθαρσιν, φύλαξ μὲν δὲν διορίζεται ἐν αὐτῷ, διατάσσεται δὲ ἐν πλοιάριον φέρον φύλακα τοῦ ὑγειονομείου ἐπαγρυπνοῦντα εἰς φύλαξιν αὐτοῦ.

33. Τὰ εἰς ἐκκάθαρσιν πλοῖα πρέπει νὰ ὑψώνωσι κιτρίνην σημαίαν καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ καθαρισμοῦ των.

34. Πρὶν ἐκβάλλῃ τὸ πλοῖον πραγματείας εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ὁ τοῦ ὑγειονομείου ἱατρὸς βεβαιώνεται περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας τῶν ἐν τῷ πλοίῳ ἀνθρώπων· καὶ ἐὰν τὸ πλοῖον εἶναι πολεμικόν, βεβαιοῦται περὶ τούτου ἀπὸ τὸν ἱατρὸν αὐτοῦ.

35. Ἐὰν πλοῖον ἐκκαθαριζόμενον ἀναχωρήσῃ ἀλλαχοῦ πρὸ τῆς πληρώσεως τῆς ἐκκαθάρσεώς του, ὁ φύλαξ μεταβαίνει ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ εἰς αὐτὸ τὰς εἰς τὴν ἐκκάθαρσιν ἔτι λοιπὰς ἡμέρας.

36. Ἀμα ὁ φύλαξ ἐμβῇ εἰς τὸ πλοῖον ὀφείλει νὰ κάμῃ δύο καταλόγους. Εἰς μὲν τὸν πρῶτον καταγράφει ὅλους τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἀνθρώπους, κατ' ὄνομα καὶ ἐπώνυμον· εἰς δὲ τὸν δεύτερον, ὅλας τὰς ἐν αὐτῷ ἐνισκόμενας πραγματείας, χωρὶς ἐξαιρέσεως τῶν εἰς τοὺς ἐπιβάτας ἀνηκουσῶν διαχωρίζει δὲ τὰ πράγματα, τὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκκαθάρσεως χρήσιμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τὰ εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ἐμβαλλόμενα.

37. Ἀφ' οὗ καταστρώσῃ τοὺς δύο καταλόγους κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ προορηθέντος ἄρθρου, τοὺς παραδίδει παρευθὺς εἰς τὸ ὑγειονομεῖον, τὸ ὁποῖον παραβάλλει τὰ ἐκτεθέντα πρὸς τὴν ὁποίαν ἔχει προφορικὴν ἐξομολόγησιν· καὶ μετὰ ταῦτα κανονίζει τὰ περὶ τὴν ἐκκάθαρσιν κατὰ τὰ ἄρθρα (25 κ' ἐπόμενα).

38. Δὲν συγχωρεῖται νὰ μείνωσιν εἰς τὸ πλοῖον πράγματα, ἅτινα πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῶσιν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον· ἀλλ' οὔτε ἡ διορία τῆς ἐκκαθάρσεως ἄρχεται πρὶν γενῇ ὁλόκληρος ἡ ἐκφόρτωσις καὶ μετακομισθῇ ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον.

39. Περαιωθείσης τῆς ἐκφορτώσεως καὶ μετακομίσεως τῶν πραγμάτων εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ὁ φύλαξ κάμνει ἕτερον κατάλογον, περιέχοντα τὰ ἐκφορτωθέντα εἶδη· καὶ ὀρκίζεται ὅτι δὲν ἄφησε κανὲν πρᾶγμα ὑποκείμενον εἰς ἐκκάθαρσιν.

40. Ὁ φύλαξ ὀφείλει, ἅμα ἐπιβῇ εἰς τὸ πλοῖον, νὰ ἀερίσῃ ὅλα τὰ πράγματα τῶν ναυτῶν, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἐπιδεκτικὰ μιάσματος σκεύη· ἀφ' οὗ δὲ ἐκτελέσῃ τοῦτο, ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ συγχρόνως εἰς τὸν ὁλόκληρον κατάλογον, τὸν ἐν τῷ προορηθέντι ἄρθρῳ.

41. Ἐὰν δὲ εὗρεθῇ ἐν τῷ πλοίῳ πρᾶγμα ὑποκείμενον μὲν εἰς ἐκκάθαρσιν, ἀλλὰ μὴ φανερωθὲν ἐν καιρῷ ἢ φανερωθὲν μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκκαθάρσεως, τὸ

μὲν πρᾶγμα μετακομίζεται πάντοτε εἰς τὸ λοιμοκαθαστήριον, ἢ δὲ ἐκκάθαρσις τοῦ πλοίου ἄρχεται ἀπὸ τὴν ὥραν τῆς μετακομίσεως αὐτοῦ τοῦ πράγματος. Ὁ δὲ κατὰ τοῦτο σφάλλων τιμωρεῖται· καὶ εἰ μὲν κατὰ λάθος ἔσφαλε, δημεύεται μόνον τὸ μὴ φανερωθὲν πρᾶγμα· εἰ δὲ κατὰ δόλον, τὸ μὲν πρᾶγμα πάλιν δημεύεται, ὁ δὲ ἔνοχος τῆς δολιότητος καταδικάζεται εἰς ποινὴν χρηματικὴν, διπλάσιαν τῆς τιμῆς τοῦ κρυφθέντος πράγματος, ὑποβαλλόμενος προσέτι καὶ εἰς τὴν ἀνήκουσαν ἐγκληματικὴν ποινὴν.

42. Καθημερινῶς οἱ φύλακες χρεωστοῦν νὰ ἀναφέρωνται πρὸς τὸ ὑγειονομεῖον, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ὁ λιμενάρχης ἐπισκέπτεται καθ' ἑκάστην τὸ πρωὶ τὰ εἰς ἐκκάθαρσιν πλοῖα, πλησιάζων εἰς αὐτά, καὶ δέχεται παρὰ τῶν φυλάκων τὰς ἀναφοράς.

43. Ὁ φύλαξ ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὰς χρείας τῶν ἐν τῷ πλοίῳ, εἰς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας αὐτῶν, καὶ διὰ νὰ μὴ γίνεται κοινωμία παντελῶς μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων καὶ τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων.

44. Ἐὰν τὸ πλοῖον ἔχῃ χρείαν τροφῶν, ὁ ἐπιστάτης, κατὰ ἀναφορὰν τοῦ φύλακος, ἢ ἄλλος τις διωρισμένος, προμηθεύει αὐτάς· εἰς αὐτό, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ κανόνος εἰς τὸ περὶ δαπάνης καὶ ἐξόδων τοῦ τμήματος.

45. Ὁ φύλαξ χρεωστεῖ νὰ φροντίζει νὰ διατηροῦται καθαρὸν τὸ πλοῖον, καὶ νὰ πλύνεται καθημερινῶς τὸ κατάστρωμα, τὸ ὅποιον νὰ εἶναι πάντοτε ἄδειον· ὡσαύτως οἱ κοριδόροι, ἢ στοίβα καὶ ἡ σεντίνα νὰ μὴν ἔχωσι κανὲν πρᾶγμα ἐπιδεκτικὸν μιάσματος ἢ ἀκαθαρσίαν τινά.

46. Εἶναι ἀπηγορευμένον εἰς τοὺς φύλακας νὰ μετέρχωνται μεσιτείαν ἢ ἐμπόριον.

47. Δὲν πρέπει νὰ ἐκδύωνται τὴν νύκτα, καὶ ἐκείνους μόνον τοὺς καιροὺς καὶ ὥρας νὰ ἀναπαύωνται, ὅταν αἱ περιστάσεις ἀπαιτῶσιν ὀλιγώτερον τὴν προσοχὴν των.

48. Πρὶν περαιωθῇ ἡ ἐκφόρτωσις, τὸ ὑγειονομεῖον δὲν συγχωρεῖ εἰς κανένα νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ εἰς ἐκκάθαρσιν πλοῖον καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ· διὰ πᾶσαν δὲ ἀνάγκην, τόσον οἱ ἐκ τοῦ πλοίου θέλοντες τινὰ τῶν ἔξωθεν, ὅσον καὶ οἱ ἔξωθεν τινὰ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ, ἀναφέρονται ἐγγράφως περὶ τούτου πρὸς τὸν ὑγειονόμον.

49. Ὁ φύλαξ ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῶν πλοιαρίων.

50. Δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς κανένα νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκκαθάρσεως, χωρὶς ἰδιαιτέραν ἄδειαν τοῦ ὑγειονόμου· ἀλλὰ καὶ τότε πρέπει νὰ εἶναι συντροφευμένος ἀπὸ ἑνα φύλακα τοῦ ὑγειονομεῖου.

51. Ὁ φύλαξ δὲν συγχωρεῖ νὰ ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν πράγματα ἐπι-
δεκτικὰ μιάσματος, καὶ πρὸ πάντων πτερὰ πτηνῶν. Ὄταν δ' ἔχωσι νὰ ρίψωσι τοι-
αῦτα, τότε ὀφείλουν νὰ καταβυθίζωσι πρῶτον ὁλόκληρον τὸ πτηνὸν εἰς τὴν θάλασ-
σαν, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ συνάζωσι τὰ πτερὰ εἰς ἀγγεῖον γεμάτον νεροῦ, καὶ ἀφοῦ
ταῦτα μοσχεύσωσι μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν, ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατα-
βαίνουν εἰς τὸν πάτον. Ὅφειλει προσέτι νὰ φροντίζῃ νὰ εἶναι καλὰ κλεισμένα τὰ
πτηνὰ καὶ ἀσφαλισμένα εἰς κλωβία, διὰ νὰ μὴ πέτωνται ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο πλοῖον.

52. Ὁ φύλαξ ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ νὰ μὴ ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν οἱ
εἰς ἐκκάθαρσιν ἄνθρωποι εἰς κολύμβησιν, οὔτε νὰ βάλουν τὰ φορέματά των εἰς τὴν
θάλασσαν, οὔτε νὰ ἐκβαίνουν κἂν ἀπὸ τὸ πλοῖον.

53. Οὐδεὶς δύναται νὰ ψαρεύσῃ πλησίον τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν πλοίων.

54. Ὅφειλει νὰ ἐπαγρυπνῇ ὁ φύλαξ μετὰ τοῦ πλοιάρχου εἰς τὴν ἐσωτερι-
κὴν εὐταξίαν τοῦ πλοίου.

55. Δὲν θέλει συγχωρεῖ τὴν ἐκφόρτωσιν, εἰμὴ κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑγειο-
νομείου.

56. Ὅποταν ὁ ὑγειονόμος διατάξῃ τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ στείλῃ τὸ πλοιάριον
μετὰ φύλακος διὰ νὰ μετακομίσῃ τὸ φορτίον εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ὁ φύλαξ τοῦ
πλοιαρίου πρέπει νὰ προσέχῃ νὰ βάλληται ὅλον τὸ φορτίον εἰς τὸ πλοιάριον τοῦ
καὶ νὰ μὴ πίπτῃ τίποτε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὅταν εἶναι πολλαὶ δεσμίδες (κολέτα)
νὰ τυλίσῃ ὅλας ὁμοῦ εἰς πανίον τοῦ πλοίου.

57. Ὁ φύλαξ πρέπει, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν, νὰ ἐπισκέπτηται ἀκρι-
βῶς ὅλα τὰ κρυφὰ μέρη τοῦ πλοίου, καὶ ν' ἀναφέρῃ πᾶν ὅ,τι ἤθελεν εὐρεῖ ὑποκεί-
μενον εἰς ἐκκάθαρσιν.

58. Περαιωθείσης τῆς ἐκφορτώσεως ἀναφέρεται ὁμοίως, καθὼς καὶ μετὰ
τὴν ἐπίσκεψιν.

59. Ἐὰν ὁποιουδήποτε πλοίου ναύτης ἢ ἐπιβάτης ἀσθενήσῃ ἐν τῷ πλοίῳ
ἢ ἐν τῷ λοιμοκαθαρτηρίῳ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐκκαθάρσεως, ἢ ἐκκάθαρσις ἄρχε-
ται αὐθις ἀπὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὑποτίθεται ὅτι ἤρχισεν ἡ νόσος τοῦ ἀνθρώπου.

60. Ὁ ἀσθενὴς μετακομίζεται εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ὅπου ὁ ἰατρὸς τοῦ
ὑγειονομείου τὸν ἐπισκέπτεται μὲ τὰς ἀνηκούσας προφυλάξεις· τὸ πλοῖον ὑψώνει
δευτέραν σημαίαν, καὶ φυλάττεται ἀπὸ ἓν ἢ καὶ ἀπὸ δύο πλοιάρια ὥπλισμένα, ἔ-
χοντα ἀνὰ ἓνα ὑγειονομικὸν φύλακα.

61. Ἐὰν δὲ ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ ἀσθενὴς εἶχεν ἀνύποπτον ἀσθένειαν, τότε μετὰ
τὴν πιστοποίησιν τοῦ ἱατροῦ λογίζονται ὅλαι αἱ ἡμέραι, καὶ αἱ πρὸ τῆς ἀσθενείας
του καὶ ὅσας διήρκεσεν ἡ ἀσθένειά του, ὥς νὰ μὴ συνέβῃ τι.

62. Ὄταν ἀποθάνῃ τις αἰφνιδίως εἰς τὸ πλοῖον, ὁ μὲν νεκρὸς μετακομίζε-

ται εἰς τόπον διωρισμένον ἀπὸ τὸ ὑγειονομεῖον, μὲ τὸ πλοιάριον τοῦ ρηθέντος πλοίου, ὁ δὲ ἱατρὸς καὶ χειροῦργος τοῦ ὑγειονομεῖου εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν παρατηροῦσι τὸ πτώμα, καὶ ἐξακριβώνουσιν ὅλα τὰ περιστατικὰ τοῦ θανάτου ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ ἀποθανόντος. Ὁ νεκρὸς ἐνταφιάζεται εἰς ἄσβεστον κατὰ τοὺς κανόνας· μετὰ δὲ τὴν ταφήν, σηκώνεται τὸ πλοῖον εἰς τὰ πανία καὶ διευθύνεται εἰς λιμένα ὅστις ἔχει τακτικὸν λοιμοκαθαρτήριον. Ἐπὶ τούτῳ τοῦ ἀφαιρεῖται ἡ πιστοποίησις, καὶ δίδεται εἰς αὐτὸν ἔγγραφον ἐπιτακτικὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ρηθέντα λιμένα· εἰς αὐτὸ δηλοῦται καὶ ἡ αἰτία τῆς ἀναβαλλομένης του κοινωνίας καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἱατροῦ τοῦ ὑγειονομεῖου.

63. Τὰ εἰς ἐκκάθαρσιν πλοῖα, ὁποιοῦνδήποτε μεγέθους ἢ κλάσεως, ὀφείλουν νὰ κρατοῦν ἐντὸς ἐαυτῶν τὰ πλοιάριά των ὅλα· τὰς δὲ βάρκας καὶ πᾶν ἄλλο μικρὸν πλοιάριον νὰ ἔχουν δεμένα μὲ ἀλύσους ἢ μὲ κατρανωμένα σχοινία.

64. Αἱ ὑγειονομικαὶ πιστοποιήσεις μένουں καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐκκαθάρσεως τοῦ πλοίου εἰς τὸ ὑγειονομεῖον, ὡς καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα τοῦ πλοίου.

65. Εἰς τὰ πλοῖα, τὰ ἐρχόμενα μὲ καθαρὰν ἢ ἐλευθέραν πιστοποίησιν, ὁ λιμενάρχης χρεωστεῖ νὰ φανερώνῃ τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας τοῦ τόπου· καὶ δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ δίδωσι τὰ πιστοποιητικὰ των ἔγγραφα, ἂν θέλωσι ν' ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως. Ἐὰν δὲ ἔχωσιν ἤδη δεδομένας τὰς πιστοποιήσεις των, θέλουσιν ὅμως ν' ἀναχωρήσωσι προτοῦ νὰ λάβωσι κοινωνίαν μὲ τὸν τόπον, τότε ἡ μὲν πιστοποίησις των δίδεται ὀπίσω εἰς αὐτὰ μὲ τὴν ἐφεξῆς σημείωσιν, προηγηθέντος καπνίσματος: Ἐθεωρήθη τῇ *** εἰς τὰς ὥρας ** καὶ ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ λάβῃ κοινωνίαν, τῷ ἐπιστρέφεται.

66. Ἐὰν εἶναι πλοῖον τῆς ἐπικρατείας, αἱ δαπανηθεῖσαι τῆς διορίας ἡμέραι ἀριθμοῦνται καὶ εἰς τὸν ἄλλον λιμένα τῆς ἐπικρατείας, ὅπου ἤθελε διευθυνθῇ· ἀπαιτεῖται ὅμως πάντοτε νὰ μὴ λάβῃ κοινωνίαν εἰς τὸ ταξειδίον του, οὔτε νὰ συμβῇ τι εἰς αὐτό.

67. Ὅταν τὸ πλοῖον δὲν εἶναι δεκτόν, ἢ διότι εἶχε πιστοποίησιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον, ἢ διότι συνέβη τι εἰς αὐτὸ διὰ τὸ ὅποιον θεωρεῖται ὡς τοιοῦτον, τότε ἡ πιστοποίησις δὲν ἐπιστρέφεται εἰς αὐτό, ἀλλὰ δίδεται ἀντίγραφον αὐτῆς, ἐπικυρωμένον μὲ τὴν ἐξῆς δηλοποίησιν, προηγηθέντος καπνίσματος: Ἐθεωρήθη τὸ πρωτότυπον καὶ ἐκρατήθη ***, διατάσσεται δὲ ὁ πλοίαρχος νὰ ἐκπλεύσῃ τοῦ λιμένος καὶ νὰ πλεύσῃ εἰς λιμένα ἔχοντα τακτικὸν λοιμοκαθαρτήριον.

68. Περαιωθείσης τῆς διορίας τῆς ἐκκαθάρσεως, ὁ φύλαξ θέλει παραδίδει εἰς τὸ ὑγειονομεῖον λεπτομερῇ ἀναφορὰν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας τοῦ πληρώματος καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐξετάσεων, ὅσαι ἔγιναν.

69. Συγχρόνως ὀφείλει νὰ κάμῃ παρομοίαν δηλοποιήσιν καὶ ὁ πλοίαρχος περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υἱείας τοῦ πληρώματος.

70. Εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα λαμβάνεται ἡ δηλοποιήσις αὕτη ἀπὸ τὸν ἐν τῷ πλοίῳ ἱατρόν.

71. Ἀφ' οὗ ἐξετασθῶν αἱ εἰρημέναι δηλοποιήσεις, τὸ ὑγειονομεῖον διατάττει ἄλλον φύλακα νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ παρὰ τοῦ φύλακος τοῦ πλοίου ἐκτεθέντα καὶ ν' ἀναφέρῃ.

72. Ἀφ' οὗ ληφθῇ καὶ ἡ τελευταία αὕτη ἀναφορὰ καὶ εὑρεθῇ σύμφωνος, τότε λαμβάνει τὸ πλοῖον ἐλευθέραν κοινωνίαν.

73. Ὅποτεν πρόκειται λόγος περὶ πλοίου ἔχοντος πιστοποιήσιν ἐλευθέρας κοινωνίας, τὸ ὑγειονομεῖον πέμπει ἓνα φύλακα διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ἐξετάσας ἀκριβῶς νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν αὐτῷ ἀνθρώπων εἶναι ὡς φαίνεται σημειωμένος εἰς τὴν πιστοποιήσιν.

74. Ἐὰν ὅλα εὑρίσκωνται τακτικὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἔγγραφα τοῦ πλοιάρχου, κάμνει ἀναφορὰν ὁ φύλαξ καὶ κατ' αὐτὴν τὸ ὑγειονομεῖον δίδει εἰς τὸ πλοῖον τὴν ἄδειαν τῆς ἐλευθέρας κοινωνίας.

75. Ὅταν εἶναι διαφορὰ μεταξὺ τῶν δηλοποιήσεων τῆς ὑγειονομικῆς πιστοποιήσεως καὶ τοῦ πραγματικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ναυτῶν ἢ τῶν ἐπιβατῶν, τὸ πλοῖον δὲν θέλει εἰσθαι δεκτὸν εἰς κοινωνίαν, ἐὰν ὁ πλοίαρχος ἢ ὁ διευθυντὴς τοῦ πλοίου δὲν δικαιολογηθῇ προφανέστατα ὅτι ἡ ἑλλείψις αὕτη προῆλθεν ἀπὸ ἀνάγκην αὐξήσεως τῶν ναυτῶν ἐξ ἐλευθέρων τόπων ἢ ἐπιβάσεως ἀτόμου τινὸς εἰς τοιοῦτους.

76. Ἐὰν εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν πραγματειῶν εὑρεθῶσι δεσμίδες (colleti) ἢ πράγματα μὴ περιεχόμενα εἰς τὴν δηλοποιήσιν τῶν φορτίων, καὶ εἶναι ὑποψία μὴ ἐλήφθησαν ἀπὸ μὴ καθαρὸν μέρος, τὸ μὲν πλοῖον βάλλεται ὑπὸ κάθαρσιν, ὁ δὲ πλοίαρχος ζημιοῦται καὶ παιδεύεται ἐγκληματικῶς κατὰ τὸ 41 ἄρθρον.

77. Εἰς ὅποιανδήποτε τῶν ἄνω εἰρημένων περιπτώσεων, ὁ διωρισμένος φύλαξ ἢ ἄλλος τις δημόσιος ἄνθρωπος, ὅστις ἤθελεν ἐπισκεφθῇ τὸ πλοῖον, θέλει ἀναγγεῖλαι πρὸς τὸ ὑγειονομεῖον δι' ἐνόρκου ἀναφορᾶς, ὅτι εἰσέβῃ εἰς τὸ πλοῖον μὲ ὅλας τὰς ἀνηκούσας προφυλάξεις, καὶ θέλει μείνει εἰς ἐκκάθαρσιν εἰς τὸ πλοῖον, λαμβάνων τὴν ἡμερούσιον πληρωμήν, ἥτις εἶναι προσδιωρισμένη παρὰ τοῦ ταμείου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τοὺς φύλακας τοὺς εἰς τὰ ἐκκαθαριζόμενα πλοῖα διοριζομένους. Ἡ διορία δὲ τῆς ἐκκαθάσεως αὐτῶν εἶναι ὡς καὶ ἡ τῶν πλοίων.

78. Ὅταν πρόκειται λόγος περὶ ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου, ἐπιστρέφεται εἰς αὐτὸ ἡ πιστοποιήσις, καὶ γράφεται ὑποκάτω: Ἐπιστρέφεται τῇ *** μὲ ἐλευθέραν κοινωνίαν.

79. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ὅταν δοθῇ ἐλευθέρᾳ κοινωνία εἰς τὸ πλοῖον ἢ

εἰς πραγματείας κομισθείσας εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, τὸ ὑγειονομεῖον εἰδοποιεῖ τὸ τελώνιον (τελωνεῖον). Πρὸς τούτοις εἰδοποιεῖ αὐτὸ καὶ ὅταν ἀνακαλύψῃ εἶδη τινὰ κεκρυμμένα.

80. Οὔτε ἄνθρωπος, οὔτε πρᾶγμα δύναται νὰ λάβῃ ἐλευθέραν κοινωνίαν, πρὶν δοθῇ διαταγὴ τοῦ ὑγειονομεῖου εἰς τὸν φύλακα τοῦ πλοίου καὶ εἰς τὸν πλοίαρχον ἢ διευθυντὴν αὐτοῦ ἢ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Περὶ ἐκκαθάρσεως ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων

81. Τὸ λοιμοκαθαρτήριον εἶναι οἰκοδομή, διωρισμένη εἰς τὸ νὰ δέχεται ἀνθρώπους καὶ πράγματα ὑποπτα πανώλους ἢ λοιμώδους νόσου, εἰς τὰ ὅποια πρέπει νὰ γίνονται αἱ ἀναγκαῖαι βάσανοι καὶ ὁ ἐκκαθαρισμός.

82. Διαιροῦνται τὰ λοιμοκαθαρτήρια εἰς παράλια καὶ μεσόγεια· τὰ παράλια λοιμοκαθαρτήρια διαιροῦνται εἰς ἀπλᾶ προφυλακτικὰ καὶ (εἰς) τακτικά.

Τμῆμα Δ'

Περὶ τῶν παραλίων λοιμοκαθαρτηρίων

83. Προφυλακτικὰ λοιμοκαθαρτήρια εἶναι ἐκεῖνα εἰς τὰ ὅποια καθαρίζονται πλοῖα ἔχοντα πιστοποιήσεις καθαρὰς.

84. Τακτικὰ παράλια λοιμοκαθαρτήρια εἶναι ἐκεῖνα εἰς τὰ ὅποια ἐμποροῦν ν' ἀράζωσι καὶ καθαρίζονται τὰ πλοῖα ὅσα ἔχουν πιστοποιήσεις ὑπόπτους ἢ ἀκαθάρτους.

85. Πᾶν λοιμοκαθαρτήριον ἔχει τὴν διαίρεσίν του, τοὺς ἀπαιτούμενους ὑπουργοὺς του, τοὺς κανόνας τῆς εἰς αὐτὸ εἰσαγωγῆς ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων, τῆς ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων ἐκκαθάρσεως, φυλάξεως καὶ παραδόσεως· ἔχει τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν του ἀστυνομίαν, τοὺς κανονισμοὺς περὶ τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων. Ὅλα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα ἀποτελοῦσι τόσα τμήματα.

Τμῆμα Β'

Καθήκοντα τῶν ἐπὶ τῆς δημοσίου ὑγείας,
τῶν ἐπὶ τῆς ἀποθήκης τῶν πραγμάτων,
καὶ τῶν ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου

86. Οἱ ἐν τῷ λοιμοκαθαρτηρίῳ ὑπουργοῦντες εἶναι:
ὁ ἐπιστάτης τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου,
ὁ ἀποθηκάριος,

ὁ ἀρχιφύλαξ,
ὁ πρωταεριστῆς ἢ ὁ ἐπὶ τῶν ἀεριστῶν,
ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως ξηρᾶς καὶ θαλάσσης,
ὁ ἐφημέριος·

ὅλοι δὲ οὗτοι ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐπιστάτην, ἐνεργοῦντες κατὰ τὰς διαταγὰς του.

87. Ὅλοι οἱ ἐν τῷ λοιμοκαθαρηρίῳ ὑπουργοῦντες μένουν κλεισμένοι εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον· μόνος δὲ ὁ ἐπιστάτης εἶναι ἐλεύθερος, ἀλλὰ δὲν δύναται προσκαίρως νὰ ἐξέλθῃ, εἰμὴ κατ' ἐγγραφον ἄδειαν τοῦ ὑγειονόμου.

88. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ λοιμοκαθαρηρίου εἶναι ὑπεύθυνος δι' ὅποιανδήποτε ἀταξίαν πραττομένην ἐν τῷ λοιμοκαθαρηρίῳ παρὰ τῶν εἴτε ἀμέσως εἴτε καὶ ἐμμέσως ὑποκειμένων εἰς αὐτὸν ὑπαλλήλων, ἂν οὗτοι ἐλλείψωσιν ἢ σφάλωσιν εἰς ὅλα ἐν γένει ὅσων ἡ πρᾶξις ἐπιτάττεται ἢ ἀπαγορεύεται εἰς αὐτούς.

Εἶναι ὑπεύθυνος πρὸς μὲν τὴν ἐπικράτειαν διὰ τὴν οἰκοδομήν, κατὰ τὰ ὅποια παρέλαβε πράγματα· πρὸς δὲ τοὺς ἰδιώτας, διὰ τὰ πράγματα καὶ τὰς πραγματείας, τὰς εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ἀποτιθεμένας ἐπὶ τῆς ἐκκαθάρσεως.

89. Διὰ νὰ γένῃ τις ἐπιστάτης τοῦ λοιμοκαθαρηρίου ὀφείλει: α') νὰ παραστήσῃ ἐγγυητὴν διὰ τὴν χρηματικὴν ποσότητα, ὅσῃν ὁ ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως ἤθελε κρίνει ἀναγκαίαν, β') νὰ πιστοποιήσῃ καλῆς διαγωγῆς καὶ ὅτι δὲν ὑπέπεσε ποτὲ εἰς σωματικὴν ἢ ἀτιμωτικὴν ποινὴν.

90. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ λοιμοκαθαρηρίου δὲν δύναται νὰ μετέρχεται κανὲν εἶδος ἐμπορίου, οὔτε ἐσωτερικῶς οὔτε ἐξωτερικῶς· ὡσαύτως καὶ οἱ ὑπάλληλοι αὐτοῦ.

91. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ λοιμοκαθαρηρίου ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ καθ' ἡμέραν πρὸς τὸ ὑγειονομεῖον:

- α'. περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πραγμάτων,
- β'. περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν καθαρισμῶν,
- γ'. περὶ τῆς προόδου τῶν καθαρισμῶν,
- δ'. περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υἰγείας.

92. Ὁ ἀποθηκάριος παραλαμβάνει καὶ παραδίδει εἰς τὸν πρωταεριστὴν τὰς πραγματείας καὶ κρατεῖ ἀκριβῆ κατάστασιν τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων πραγμάτων.

93. Ὁ ἀρχιφύλαξ διατάττει, διευθύνει καὶ ἐφορᾷ τοὺς φύλακας. Ὁ πρωταεριστῆς, ὡσαύτως τοὺς ἀεριστάς.

94. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως ἐκτελεῖ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐπιστάτου τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, ἐφορᾷ τὰς φυλακὰς καὶ προφυλακὰς, καὶ κάμνει τὴν περίπολον φυλακὴν.

95. Ὁ ἐφημέριος τοῦ λοιμοκαθαρηρίου ἐξαγορεύει τοὺς ἀσθενεῖς εἰς ἀπαιτουμένην ἀπόστασιν, καὶ ὅταν κάμη χρεία νὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ ἄχραντα μυστήρια καλύπτεται ἀπὸ ἐπανωφόριον κατρανωμένον, φορεῖ χειρόκτια κατρανωμένα καὶ τζούκαρα (γαλέντζαις), καὶ μεταδίδει τὴν θείαν κοινωνίαν διὰ τινος ράβδου, ἣτις εἰς τὸ ἄκρον ἔχει βαθούλωμα εἰς εἶδος κοχλιαρίου.

96. Ἐκτελοῦντος τοῦ ἱερέως τὰ θρησκευτικὰ χρέη εἶναι ἀνάγκη νὰ παραστέκη, ἱκανῶς ἀπέχων τοῦ ἀσθενοῦς, ὁ ἐπιστάτης, ἢ ἄλλος παρ' αὐτοῦ διωρισμένος, διὰ νὰ παρατηρῇ μὴ γένη παραβάσις τῶν ὑγειονομικῶν προφυλάξεων.

Τμῆμα Γ'

Κανόνες περὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων,
περὶ τῆς παραδόσεως αὐτῶν, καὶ περὶ τοῦ ὑπευθύνου

97. Κανὲν πρᾶγμα δὲν εἰσάγεται οὔτε ἐξάγεται ἀπὸ τὸ λοιμοκαθαρτήριο ἄνευ διαταγῆς τοῦ ὑγειονομείου, καὶ οἱ εἰς ἐκκάθαρσιν εἰσαγόμενοι εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριο παραδίδονται εἰς τὸν ἀρχιφύλακα, ὅστις διορίζει ἓνα φύλακα ἐπ' αὐτούς.

98. Ὁ ἀρχιφύλαξ ἔχει τὸ δικαίωμα, ἐπὶ παραστά τοῦ διωρισμένου φύλακος καὶ τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν ἀνθρώπων, νὰ διατάττῃ ν' ἀνοίγῃνται καὶ νὰ θεωρῶνται αἱ κάσαι, τὰ κιβώτια, τὰ καλάθια κτλ., ὥστε τὰ μὲν διὰ τὴν καθημερινὴν χρῆσιν πράγματα μόνον ν' ἀφίνωνται εἰς αὐτούς· τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα, ὅσα εἶναι ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ, νὰ μετακομίζωνται εἰς τὸν τόπον τοῦ καθαρισμοῦ.

99. Κανεῖς ἐκ τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πλησίον του ὅπλα ὁποιοῦν δήποτε εἶδους. Ταῦτα παραδίδονται εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, γυμνωμένα ἀπὸ πᾶν εἶδος ἐπιδεκτικὸν μολυσμοῦ, καὶ περαιωθείσης τῆς ἐκκαθάρσεως ἐπιστρέφονται εἰς ὅντινα ἀνήκουν.

100. Τόσον οἱ εἰς ἐκκάθαρσιν ἄνθρωποι ὅσον καὶ τὰ πράγματα μεταφέρονται εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριο διὰ τῆς λέμβου (βάρκας) τοῦ ἰδίου πλοίου.

Ἡ λέμβος τῆς μετακομίσεως δέχεται ἓνα φύλακα τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, ὅστις συνοδεύει τὴν μετακόμισιν· ὁ φύλαξ μένει εἰς ἐκκάθαρσιν, ὡς καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πράγματα. Περαιωθείσης δὲ τῆς ἐκφορτώσεως, ὁ φύλαξ οὗτος ἐκτελεῖ τὰ χρέη τοῦ φύλακος εἰς τὴν περιοχὴν ὅπου οἱ εἰς ἐκκάθαρσιν εὐρίσκονται, ἢ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ καθαρισμοῦ, καθόσον αὐτὸς μετεκόμισεν ἀνθρώπους ἢ πράγματα.

101. Ὁ ἐπιστάτης ὀφείλει νὰ εἶναι παρὼν ὅταν αἱ λέμβοι τῆς μετακομίσεως φέρουν τὰ πράγματα καὶ τὰς πραγματείας εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριο.

102. Τὰ πράγματα παραδίδονται εἰς τὸν πρωταεριστήν, παρὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἐπιστάτης ἀπαιτεῖ λεπτομερῆ σημείωσιν, κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον:

Πλοῖον, τόπος ὅθεν ἔρχεται, ἡμέρα τῆς ἀφίξεως εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον, ποιότης, ζύγιον, σημεῖα (μάρκαι).

103. Ὁ ἐπιστάτης κρατεῖ κατάστιχον τόσον τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν ἀνθρώπων, ὅσον καὶ τῶν πραγμάτων τῶν εἰσαγομένων εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον, καὶ εἶναι ὑπεύθυνος.

Τμῆμα Δ'

Ἀστυνομία ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ τοῦ λοιμοκαθατηρίου

104. Δὲν συγχωρεῖται εἰς καμμίαν λέμβον νὰ ἀλιεύῃ περὶ τὸ λοιμοκαθατήριον, εἰμὴ εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μιλίου.

105. Δὲν συγχωρεῖται εἰς κανένα νὰ ἔχῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον σκύλους, γάτας, ἢ πτηνά. Ἄν δέ τις θέλῃ νὰ κρατήσῃ σκύλον, χρεωστεῖ νὰ τὸν κρατῇ δεμένον, καὶ ἂν ὁ σκύλος λυθεῖς μολύνῃ τινὰ τῶν ἐν τῷ λοιμοκαθατηρίῳ, ὁ κύριος αὐτοῦ ὑποχρεοῦται νὰ πληρώνῃ τὰ ἐξόδα, τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἐκκάθαρσιν τῶν περιπλέον ἡμερῶν.

106. Οἱ τόποι τῆς ἐκκαθάσεως θέλουσι μένει κλειδωμένοι ἀπὸ δύσεως μέχρι ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Τὰ δὲ κλειδιά κρατεῖ ὁ ἐπιστάτης.

107. Δὲν συγχωρεῖται εἰς τινὰ νὰ οἰκίσῃ μετὰ τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν ἐν τῷ λοιμοκαθατηρίῳ, χωρὶς ἔγγραφον ἄδειαν τοῦ ὑγειονόμου· ἡ δὲ ἄδεια μένει εἰς χεῖρας τοῦ ἐπιστάτου.

108. Ὁ ἐπιστάτης ἐπαγρυπνεῖ διὰ τὰ εἶναι αἱ κατοικίαι καθαρώταται ἀπὸ πᾶν εἶδος ἐπιδεκτικὸν μολυσμοῦ καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν. Αἱ δὲ ἀκαθαρσίαι καίονται πρὶν δοθῇ ἐλευθέρᾳ κοινωνία.

109. Δὲν συγχωρεῖται εἰς τινὰ νὰ ἰδῇ τὰς πραγματείας εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον, χωρὶς ἔγγραφον ἄδειαν τοῦ ὑγειονόμου, ἐξαιρουμένων τῶν ἐφεξῆς διαιρέσεων.

110. Ἐὰν πρόκειται λόγος περὶ πραγματειῶν ἔχουσῶν καθαρὰν πιστοποίησιν, ταύτας ἐμπορεῖ νὰ ἰδῇ τις, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐφεξῆς διαίρεσιν:

α'. τὰς μὲν ἀνεπιδέκτους μολυσμοῦ πραγματείας εἰς τὴν ἑναρξιν τοῦ καθαρισμοῦ, ἐπὶ τῆς παραδόσεως,

β'. τὰς δὲ πραγματείας, αἵτινες εἶναι μὲν ἀνεπίδεκτοι μολυσμοῦ, ἐκ περιστάσεως δὲ ἔγιναν ἐπιδεκτικαί, πέντε ἡμέρας ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ αὐτὰς τὰ τυλίγματα,

γ'. καὶ τὰς ἐπιδεκτικὰς μολυσμοῦ πραγματείας, ἑπτὰ ἡμέρας μετὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ καθαρισμοῦ.

111. Ἐὰν πρόκειται περὶ πραγματειῶν ἔχουσῶν πιστοποίησιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον, ταύτας δὲν συγχωρεῖται νὰ ἰδῇ τις εἰμὴ περαιωθείσης τῆς ἐκκαθάσεως.

112. Δὲν συγχωρεῖται ποτὲ κατ' οὐδένα τρόπον, ὅταν εἶναι ἄνεμος.

113. Ὁ ἐπιστάτης ὀφείλει νὰ εἶναι παρὼν εἰς πᾶσαν θεώρησιν πραγματειῶν.

114. Οἱ ἐπιστάται τῶν λοιμοκαθαρηρίων δὲν δέχονται κανὲν μεσέγγυνον διὰ πραγματείας εὐρισκομένας εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, χωρὶς διαταγὴν δικαστηρίου.

115. Ὅσάκις συμβαίνει γέννα ἢ νόσος, ὁ ἐπιστάτης ἀναφέρει εἰς τὸ ὑγειονομεῖον.

116. Δὲν γίνεται ἐνταφιασμὸς χωρὶς εἰδήσεως καὶ διαταγῆς τοῦ ὑγειονομείου.

117. Ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ νόσος, ἣτις ἐπροξένησε τὸν θάνατον εἰς ὑποκείμενόν τι εὐρισκόμενον εἰς ἐκκάθαρσιν, ἀπαιτεῖται πάντοτε: α') νὰ θεωρῇται τὸ ὑποκείμενον αὐτὸ παρὰ τοῦ ἱατροῦ τοῦ ὑγειονομείου, β') νὰ ἐνταφιάζεται εἰς ἄσβεστον παρὰ τῶν καθαριστῶν.

Τμῆμα Ε'

Κανόνες περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων

118. Ὁ φύλαξ, ὁ ἐπὶ τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν διορισμένος, ὀφείλει νὰ ὑποχρεώῃ τούτους νὰ ἀερίζωσι τὰ πράγματά των.

119. Ὁ ἐπιστάτης ἐπαγορνεῖ αὐτοπροσώπως μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ἐπτέλεσιν τῆς εἰρημένης διαταγῆς.

120. Ὁ ἐπιστάτης, μετὰ τὴν τῶν πραγμάτων εἰσαγωγὴν καὶ παράδοσιν εἰς τὸν πρωτοκαθαριστήν, ὀφείλει νὰ παρευρίσκειται αὐτοπροσώπως εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν πραγματειῶν τῶν ἔχουσῶν πιστοποιήσιν καθαρὰν· εἰς δὲ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἔχουσῶν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον πιστοποιήσιν δὲν ἐμπορεῖ νὰ παρευρεθῇ εἰμὴ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας τοῦ καθαρισμοῦ, φορῶν τσούκαρα. Μολοντοῦτο, ὀφείλει ἀπὸ τὸν τοῖχον ἢ ἀπὸ τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόστασιν νὰ βεβαιοῦται ὅτι γίνεται κατὰ χρέος ὁ ἀερισμὸς καὶ ὁ καθαρισμὸς τῶν πραγματειῶν.

121. Διὰ νὰ εὐκολύνεται ἡ διαγνώρισις τῶν εἰδῶν τῶν πραγμάτων, διαιροῦνται ταῦτα εἰς δύο τάξεις. Ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ εἶδη, ἡ δὲ δευτέρα τὰ ἀνεπίδεκτα τούτου εἶδη.

Τμῆμα Σ'

Μέθοδος τοῦ καθαρίζειν τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ εἶδη

122. Τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ εἶδη καθαρίζονται κατὰ δύο τρόπους, καθόσον αὐτὰ προέρχονται μὲ πιστοποιήσιν καθαρὰν ἢ μὲ πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον.

123. Ὅταν τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ εἶδη προέρχονται μὲ πιστοποιήσιν καθαρὰν, καθαρίζονται:

α'. ἐκτιθέμενα εἰς ἀέρα ἀνοικτὸν καὶ εἰς τόπον διωρισμένον, ὅστις θέλει εἶσθαι εὐρύχωρος καὶ εἰς τὸν ἄνεμον ὑποκείμενος,

β'. μετακινούμενα διὰ τῆς ἐπαφῆς τῶν γυμνῶν βραχιόνων, τοῦ στήθους καὶ σώματος τῶν καθαριστῶν, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας δεικνύει τὸ μεταδοτικὸν τῶν ὑπόπτων πραγματειῶν καὶ πραγμάτων.

124. Εἶναι ἀνάγκη τῆς πλέον ἀκριβοῦς ἐπιδεξιότητος εἰς τὸ νὰ λύωνται αἱ βάλλαι κατὰ τὸ πρέπον καὶ νὰ ἐκτελῇται ὁ ἀερισμός.

125. Ὁ καθαρισμὸς τῶν μαλλίων ἢ κουρευμένων ἀπὸ τὸ ζωντανὸν ζῶον, ἢ μαδισμένων ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ ἀποθαμμένου ζώου, ἢ ρυπαρῶν, ἢ πλυμένων, γίνεται ἐξαγομένων αὐτῶν ἀπὸ τὰ περικαλύμματα των καὶ θετομένων εἰς τὰς ἀποθήκας κατὰ στοίχους, ὅχι ποτὲ ὑψηλοτέρους τῶν τεσσάρων ποδῶν.

126. Ὄταν τὰ μαλλία εἶναι ρυπαρά, τυλιγμένα εἰς δεμάτια καὶ γεμάτα ἀκαθαρσιῶν, οἱ καθαριστὰι ὀφείλουν ν' ἀνοίγωσι πάντα τὰ δεμάτια, πρὶν σχηματίσουν τοὺς στοίχους.

127. Θεμένων τῶν μαλλίων κατὰ στοίχους, οἱ καθαριστὰι ὀφείλουν νὰ εἰσβάλλουν εἰς τὰς πλευρὰς τῶν στοίχων τοὺς βραχίονας των δις τῆς ἡμέρας, μένοντος ἀποστήματος τεσσάρων παλαμῶν ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην εἰσβολήν. Ἐπειτα καὶ μετὰ πόδας γυμνοὺς ὀφείλουν νὰ περιπατοῦν ἐπάνω εἰς αὐτοὺς τοὺς στοίχους, τοὺς ὁποίους καθ' ἑκάστην μετακινοῦν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, μεταφέροντες μὲ τὴν ἀγκάλην τὸ μαλλὶ ἀπὸ ἓνα τόπον εἰς ἄλλον.

128. Τῶν ἀκατεργάστων βαμβακίων, τῶν βαμβακερῶν νημάτων, τοῦ μαλλίου τοῦ καμηλοπροβάτου (τεντίκι), τοῦ μαλλίου τοῦ καστορίου, γίνεται ὁ καθαρισμὸς ὡς ἑξῆς: κόπτονται αἱ ραφαὶ τῶν σάκκων εἰς τὴν πλευρὰν ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω, χωρίζεται εἰς τὸ μέσον ἡ μάζα τοῦ βαμβακίου καὶ οὕτως ἀφίνεται ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἀέρα εἰς τὴν ἀποθήκην.

Κατὰ τὸ α' ἡμισυ τῆς ἐκκαθάρσεως, οἱ καθαριστὰι ὀφείλουν δις τῆς ἡμέρας νὰ εἰσάγουν τοὺς βραχίονας γυμνοὺς εἰς τὸ βαμβάκι, ἀπτόμενοι διὰ τῆς χειρὸς πᾶσαν γωνίαν τῶν εἰρημένων σακκίων ἢ βαλλῶν, ἀλλάζοντες πᾶσαν φορὰν τὸ στόμιον ἢ τὸ μέρος τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ βραχίονος, καὶ πρὸς τούτοις ἀγκαλιάζοντες εἰς πολλότατα μέρη τὰ ἔξω τοῦ σακκίου ἢ τῆς βάλλας, διὰ νὰ ἔμβουν εἰς ἐπαφήν καὶ μὲ τὰ μέρη τοῦ περικαλύμματος. Περαιωθέντος τοῦ ἡμίσεος χρόνου τῆς ἐκκαθάρσεως, ρίπτουν τοὺς σάκκους, τοὺς ἀνοίγουν ἀπὸ τὸ ἀντίθετον μέρος, καὶ ἐπαναλαμβάνουν μὲ τὴν αὐτὴν μέθοδον τὴν εἰρημένην ἐργασίαν.

129. Ἐπειδὴ ἡ ἐργασία τοῦ ράπτειν καὶ μεταγυρίζειν τοὺς σάκκους ἢ τὰς βάλλας δαπανᾷ καιρὸν, ὁ καιρὸς οὗτος δὲν ὑπολογίζεται εἰς τὴν ἐκκάθαρσιν.

130. Τὸ λινάρι, τὸ μετάξι καὶ τὰ παρομοίας φύσεως ἐξάγονται ἀπὸ τὰ περι-

καλύμματά των καὶ ἀπὸ τὰ δεμάτιά των, θέτονται εἰς σχῆμα ζατρικίου (σαντράτζι) ἐν ἐπάνω τοῦ ἄλλου εἰς τετράγωνον, ἄδειον ἐν τῷ μέσῳ, ὥστε ὁ βραχίων τοῦ καθαριστοῦ ἀγκαλιάζων, τόσον ἐσωτερικῶς ὅσον καὶ ἐξωτερικῶς, τὰς πλευρὰς τοῦ εἰρημένου τετραγώνου, νὰ ἐμβαίνει εἰς ἐπαφήν μὲ πάντα φάκελον τοῦ πράγματος· πᾶσαν ἐβδομάδα ἔπειτα χαλᾶται τὸ τετράγωνον, καὶ γίνεται ἐκ νέου εἰς ἄλλον τόπον, καὶ τοιουτοτρόπως τὰ δέματα ἐν πρὸς ἐν θέλουν ἐπανέλθει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ καθαριστοῦ.

131. Καθόσον αἱ περιστάσεις εἶναι πλειότερον ἢ ὀλιγώτερον δειναί, ἐμπορεῖ νὰ ἔμβῃ εἰς πρᾶξιν διὰ τὰ βαμβάκια ἢ διὰ τὸ λινάρι καὶ τὴν μετάξην μέθοδος, καὶ ἐμπορεῖ νὰ ἐνεργηθῇ ὁ προσδιωρισμένος καθαρισμὸς διὰ τὰς πραγματείας τὰς ἐχούσας πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον.

132. Τὰ σακκία ἢ περικαλύμματα τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ ὑπόκεινται εἰς καθημερινὴν διπλὴν μεταχείρισιν ἢ καθαρισμόν, ἀναλόγως τῆς αὐτῆς ποιότητος τῶν ὑφασμένων τριχῶν ἢ ἄλλων.

133. Εἰς τὰ camelotte majoccardi (εἶδη ρούχων μαλλίνων), τὰ ροῦχα, λινὰ ἢ μάλλινα, καὶ εἰς ὅλα τὰ ὑφαντὰ καθ' ὅλην τὴν ἐκτάσιν τῆς σημασίας, ἀνάγκη νὰ γίνεται πρόνοια ν' ἀναπτύσσονται ἐν πρὸς ἐν τὰ κομμάτια, ἅτινα καθ' ἡμέραν ἐπανέρχονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν καθαριστῶν.

134. Διὰ τοὺς ἀμπάδες, οἵτινες ἔχουν μακρὰ ἢ κοντὰ κρόσσια (κροσσούς), πᾶν κομμάτι πρέπει νὰ λύεται, καὶ ἀφοῦ εἰς αὐτὸ εἰσαχθῇ γυμνὸς ὁ βραχίων, πρέπει νὰ κατασταίνεται εἰς σχῆμα κώδωνος ἀνοικτοῦ εἰς τὴν κορυφήν· ὅθεν εἰσαγομένου τοῦ βραχίονος εἰς πολλὰ μέρη, καὶ ἀγκαλιάζοντος αὐτὸ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἕκαστον μέρος αὐτοῦ ἐμβαίνει εἰς ἐπαφήν. Οἱ ρηθέντες κώδωνες εἰς πᾶσαν ὀγδόην ἡμέραν πρέπει νὰ χαλῶνται καὶ νὰ γίνωνται ἐκ νέου, καὶ τότε ὁ βραχίων περᾶ τὸ κομμάτι κατὰ μῆκος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

135. Τὰ παπλώματα, οἱ τάπητες, οἱ πῖλοι (feltro), αἱ ραμμένοι κάππαι, τὰ ἐνδύματα, καὶ πᾶν εἶδος χειροποίητον εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβαίνει ὕλη ἐπιδεκτικὴ μολύσματος, καθαρίζονται διὰ τῆς ἡμερουσίου ἐπαφῆς τοῦ βραχίονος καὶ διὰ τῆς διαδοχικῆς μετακομίσεως τῶν πραγμάτων ἀπὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον τῆς ἀποθήκης.

136. Τὰ πτερὰ παντὸς εἶδους καὶ αἱ τρίχες πρέπει νὰ μένουν κατὰ συνέχειαν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ νὰ μαλάσσονται καθ' ἡμέραν τὰ πτερὰ δεμάτι πρὸς δεμάτι.

137. Τὰ μαλλωτὰ δέρματα, ὡς τῶν λαγωῶν, τῶν προβάτων καὶ ἄλλων ζώων, ὑπόκεινται εἰς τὸν καθαρισμόν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ αἱ τρίχες καὶ τὰ μαλλία, ἐμβαίνοντα εἰς ἐπαφήν καθημέραν ἐν πρὸς ἐν, καὶ τοῦτο κατορθοῦται εὐκολώτερα εἰς τὰ λιανὰ δέρματα, καὶ μεταβάλλοντα τὸν τόπον των καθ' ἡμέραν.

Ἐὰν δὲ τὰ εἰρημένα δέρματα εἶναι ἀντεστραμμένα, ἔχοντα δηλαδὴ τὰς τρί-

χας εἰς τὸ ἔσω μέρος, καθὼς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰ πολύτιμα, τότε πρέπει νὰ γυρίζονται μὲ ἐπιδεξιότητα καὶ νὰ βάλλωνται αἱ τρίχες πρὸς τὸ ἔξω μέρος.

Τινὰ βωδινὰ δέρματα μὴ ἀλατισμένα, ἅτινα εἶναι διπλωμένα, ἔχοντα τὰς τρίχας πρὸς τὸ ἔσω μέρος, πρέπει νὰ ἀνοίγωνται. Τοῦτο ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμόζεται καὶ εἰς πᾶν εἶδος γουναρικοῦ κατεργασμένου.

138. Τὰ γαλόνια (σειρήτια μεταλλικά) ἐξ αἰτίας τοῦ νήματος ἢ τῆς μετάξεως, μὲ τὰ ὅποια εἶναι μεμιγμένα, ὑπόκεινται εἰς καθαρισμόν τῆς ἐπαφῆς, λύόμενα ἀπὸ τὸν κύλινδρον, εἰς τὸν ὁποῖον περιτυλίσσονται, ἢ ἀπὸ τὸ κομμάτι.

139. Τὰ ζῶα ἢ εἶναι πτερωτὰ ἢ μαλλωτὰ ἢ τριχωτά. Τὰ πτερωτὰ βαπτίζονται εἰς νερόν, καὶ δὲν ἄπτονται αὐτῶν πλέον οἱ εἰς ἐκκάθαρσιν εὐρισκόμενοι.

Τὰ μαλλωτά, τουτέστι μακρότριχα, ἐμβαίνουν εἰς ἐπαφὴν καθ' ἡμέραν ἀπὸ τοὺς καθαριστάς, καὶ ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐκκαθάρισιν.

Τὰ τριχωτά, τουτέστι κοντότριχα καὶ σπανότριχα, ἐκπλύνονται καλὰ εἰς τὸ νερόν.

140. Οἱ πίθηκοι παντὸς γένους ὑπόκεινται εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐκκάθαρσιν τῶν κυρίων αὐτῶν ἢ τῶν κρατούντων αὐτοὺς· εἰδοποιοῦνται δὲ οὗτοι νὰ ἄπτονται αὐτῶν τῶν πιθήκων ἐνίοτε, διαρκούσης τῆς ἐκκαθάρσεως, καὶ νὰ κρατοῦν αὐτοὺς δεμένους διὰ νὰ μὴ φεύγωσι καὶ ἀμείωνται μὲ ἄλλους εἰς ἐκκάθαρσιν εὐρισκομένους.

141. Τὰ φυτὰ καὶ οἱ καρποὶ μὲ χροῖδι καθαρίζονται καταδύόμενα εἰς ὕδωρ.

142. Τὸ κηρίον ὑπόκειται εἰς δύο εἴδη ἐκκαθάρσεως, ἢ διὰ τῆς καταδύσεως εἰς τὸ νερόν 48 ὥρας καὶ τότε ἐλευθεροῦται ἀπὸ τὴν ἐκκάθαρσιν, ἢ διὰ τῆς ἐπαφῆς καθ' ὅλην τὴν ἐκκάθαρσιν· εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, τὸ ἀκατέργαστον κηρίον πρέπει καθ' ἡμέραν νὰ μαλάσσεται ἀπὸ τοὺς καθαριστάς· αἱ λαμπάδες ἀπὸ κηρίον ἢ ἀπὸ ὀξύγκιον καθαρίζονται διὰ τῆς εἰς τὸ ὕδωρ καταδύσεως ὥρας 48, ἢ ἂν ὁ κύριος αὐτῶν θέλῃ, θέτονται ὀρθαὶ μέσα εἰς κάδους μὴ ὑπερβαίνουσαι τὸ ὕψος αὐτῶν, ἔχουσαι τὸ ἐλλύχνιον (φυτίλι) πρὸς τὸ ἄνω μέρος. Τὰ ἐλλύχνια ταῦτα πρέπει νὰ μαλάσσωνται καθ' ἡμέραν ἀπὸ τοὺς καθαριστάς.

143. Τὰ σφογγάρια, ὅταν κρατηθῶσι 48 ὥρας εἰς τὸ νερόν, ἐλευθεροῦνται ἀπὸ τὴν ἐκκάθαρσιν. Ἐξ ἐναντίας πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν μάλαξιν καὶ τὸν καθημερινὸν καθαρισμόν. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ σφογγάρια, συγκρινόμενα πρὸς τὸ κηρίον, πρέπει νὰ μένωσι βαπτισμένα ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ νερόν, καὶ τούτου μὴ γινομένου ὁ καθαρισμὸς δὲν ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ πλήρης.

144. Οἱ ταμβάκοι καὶ καπνοί, ἐπειδὴ εἶναι δύσκολον νὰ ἀποχωρίσῃ τις ἀπ' αὐτῶν πᾶν μόριον ὕλης ἐπιδεκτικῆς μολυσμοῦ, πρὸς τούτοις διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ σαφρανώνια καὶ ἄλλα ἀσφόρια λιανώτατα, περὶ τῶν ὁποίων δὲν δύναται τις νὰ βεβαιωθῇ ὅτι δὲν εἶναι μεμιγμένον μόριόν τι ὕλης ἐπιδεκτικῆς μολυσμοῦ.

Παρομοίως τὰ σαπώνιον, ὡσαύτως τὰ κατεργασμένα δέρματα, ὡς τὰ κορδοβάνια, δαμασκηνά, μαροκήνια, καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους δέρματα χωρὶς τρίχας, ὑπόκεινται εἰς καθαρισμόν.

Ὁ δὲ καθαρισμὸς τῶν εἰρημένων εἰδῶν γίνεται διὰ τῆς μαλάξεως καὶ τῆς μετακομίσεως ἀπὸ τόπον εἰς τόπον.

Τὰ εἰρημένα εἶδη ἐλευθεροῦνται καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἐκκαθάρσεως, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται αἱ ἐφεξῆς συνθῆκαι:

α'. ἐὰν προέρχωνται μὲ πιστοποιήσιν καθαρὰν,

β'. ἐὰν οἱ διωρισμένοι καθαριστῶν δὲν μαλάσσωσιν ἄλλας πραγματείας ὑποκειμένας εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐκκάθαρσιν.

145. Τὰ σαπώνια ἢμποροῦν ἐλευθέρως νὰ ἐξάγονται ἀπὸ τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ἐὰν ὁ κύριος αὐτῶν εὐχαριστῆται νὰ πέτῶνται καθ' ἕκαστον κομμάτι ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς διὰ μέσου καλάμου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, ἀπομενόντων τῶν ἐπιδεκτικῶν μιάσματος περικαλυμμάτων, ἅτινα περιέχουν τὰ σαπώνια.

146. Αἱ ἐπιστολαὶ δίδονται ἀνὰ μία παρὰ τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν εὐρισκομένων εἰς τὸ ἄκρον καλάμου τινὸς σχισμέτῳ. Ὑγειονομικὸς τις ὑπουργὸς κόπτει ἐπιδεξίως τὸ χαοτὶον περὶ τὴν σφραγίδα διὰ μέσου μακροῦ ψαλλιδίου καὶ βοηθούμενος ἀπὸ μακρᾶς σιδηρᾶς πυράγρας ἐκδιπλᾶνει μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐπιστολάς καὶ θέτει αὐτὰς εἰς ἐσχάραν τινὰ ἐκ σύρματος σιδηροῦ, ἀποτελοῦσαν μέρος μεγάλου τινὸς κουτίου, ὑπὸ τὸ ὁποῖον βάλλεται πῦρ καὶ ἐπ' αὐτὸ λίβανον ἢ ἄλλο εἶδος· τὸ κουτίον τοῦτο καλύπτεται μὲ τὸ σκέπασμά του τὸ ξύλινον. Οὕτως αἱ ἐπιστολαί, ἀφοῦ ὑποβληθῶσι καιρὸν τινα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ καπνοῦ καὶ εἰς τὴν θερμότητα τοῦ πυρός, λαμβάνουν τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν, ἀλλὰ πρὶν κρυώσουν δὲν ἄπτεται τις αὐτῶν. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἔπειτα σφραγίζονται καὶ λαμβάνεται πρόνοια διὰ νὰ μὴ ἀναγινώσκωνται παρὰ τινος.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς τῶν ἐπιστολῶν εὐρεθῶσι πράγματα ἐπιδεκτικὰ μολύσματος, ταῦτα μεταφέρονται εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον.

147. Ἐὰν αἱ ἐπιστολαὶ ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ εἰς προξένους ἢ ἀντιπροσώπους ἐξωτερικοῦς, τότε προσκαλοῦνται οἱ ἔχοντες δίκαιον νὰ παραλάβουν αὐτάς, διὰ νὰ διορίσουν τινὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν.

148. Ἐὰν πλοῖον τι, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει κοινωνίαν μὲ τόπον ὑγειονομικῶς ἀπροφύλακτον, θέλει νὰ εἶναι ἐλεύθερον νὰ λαμβάνῃ ἐπιστολάς, πρέπει νὰ λαμβάνῃ αὐτὰς ἐνθεμένας εἰς μικρὰν κάσσαν καλὰ κατρανωμένην.

149. Πρὶν ἀνοιχθῇ ἡ κατρανωμένη κάσσα ἐξετάζεται παρὰ τοῦ ὑγειονόμου, ἐὰν πραγματικῶς αὐτὴ εἰς ὅλα της τὰ μέρη εἶναι καλῶς κατρανωμένη. Ἐὰν τὸ πλοῖον

προέρχεται με πιστοποίησιν καθαράν, ὁ πλοίαρχος ἢ ἄλλος ἐκ τοῦ πλοίου συντρίβει τὴν κάσσαν καὶ προσφέρει κατὰ τὸν προαναφερθέντα τρόπον τὰς ἐπιστολάς. Τοῦτο δὲ δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ εἰς πλοῖα πολεμικά ἢ εὐρισκόμενα εἰς δούλευσιν τῆς Κυβερνήσεως.

150. Πᾶν εἶδος χαρτίου παραδίδεται ἀπλωμένον ἐπάνω εἰς τὸ ἄκρον τοῦ καλάμου, καὶ ἐκτελεῖται ἢ πρᾶξις ὥς καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς.

151. Τὰ βιβλία ἀερίζονται καθ' ἡμέραν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ἀπὸ τὸν καθαριστήν, καὶ ἐκπληροῦν ὁλόκληρον τὴν ἐκκάθαρσιν. Ὡσαύτως καὶ ὁ περγαμηνὸς χάρτης.

152. Τὸ ζεστὸν ψωμὶ εἶναι ἐπιδεκτικὸν μολυσμοῦ, διὰ τοῦτο οὔτε δίδεται, οὔτε λαμβάνεται, εἰμὴ ἀφ' οὗ κρυώση.

153. Αἱ πίναι καταδύονται εἰς τὸ θαλάσσιον νερὸν τοῦλάχιστον ἐξ ὥρας.

154. Τὰ κατράνια, ἐὰν εἶναι κλεισμένα εἰς ἀσκούς ἔχοντας τὰς τρίχας ἔξωθεν, ἐκκενώνονται ἀπ' αὐτοὺς εἰς βουτσία, καὶ τότε ἐμποροῦν νὰ ἐξάγονται ἀπὸ τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ἀπομενόντων τῶν ἀσκῶν διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὸν καθαρισμόν. Ἐὰν δὲ οἱ ἀσκοὶ ἔχουν τὰς τρίχας ἔσωθεν, καὶ διὰ τοῦτο διαπερασμένας ἀπὸ κατράνι, τότε τὰ κατράνια ἐμποροῦν νὰ ἐξαχθῶσιν ἀπὸ τὸ λοιμοκαθαρτήριον χωρὶς νὰ ἐκκενωθῶν.

155. Αἱ σταφίδες ἐξάγονται ἀπὸ τὸ λοιμοκαθαρτήριον, ἀφ' οὗ ἐκβῶσιν ἀπὸ τοὺς περιέχοντας αὐτὰς σάκκους, οἱ ὅποιοι μένοντες εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ὑποβάλλονται εἰς τὸν διατεταγμένον καθαρισμόν.

156. Τὰ λεμόνια καὶ τὰ παρόμοια τυλιγμένα εἰς χαρτία ἐλευθερώνονται ἀπὸ τὴν ἐκκάθαρσιν, γυμνωνόμενα ἀπὸ τὰ χαρτία, ἅτινα καίονται, ἢ μὴ γυμνωνόμενα βάλλονται εἰς τὴν ὁλόκληρον ἐκκάθαρσιν διὰ καθημερινῆς ἐπαφῆς.

157. Τὰ βουτσία ἢ βαρέλια τῶν ταριχευμένων ὀφθαλμίων ἐμποροῦν νὰ ἐξαχθῶν ἀπὸ τὸ πλοῖον. Ἐννοεῖται δέ, ὅταν τὰ δέματα τῶν στεφανίων αὐτῶν εἶναι ἀπὸ ὕλην μὴ ἐπιδεκτικὴν μολυσμοῦ ἢ καλῶς κατρανωμένα ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῦναντίον, αὐτὰ καταδύονται εἰς τὸ νερόν.

158. Τὰ κατρανωμένα σχοινία δὲν εἶναι ἐπιδεκτικά, καθὼς δὲν εἶναι καὶ τὰ σχοινία τὰ κατασκευασμένα ἀπὸ χόρτα· ὅσον δὲ περὶ τῶν πρώτων, ἃς παρατηρηθῇ ὅτι αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι προσφάτως κατρανωμένα καὶ κίτρινα ἀπὸ τὸ κατράνι. Δὲν ἀρκεῖ, ἂν πρὸ καιροῦ τὸ σχοινίον ἐκατρανώθῃ· διότι, ἀφοῦ κατετρίφθῃ τὸ κατράνι καὶ τὸ σχοινίον κατέστη λευκόν, ἀποκαθίσταται πάλιν ἐπιδεκτικὸν μολυσμοῦ. Δὲν ὠφελεῖ ἂν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σχοινίου φαίνωνται ἵχνη τοῦ κατρανίου· διότι, ὅταν αὐτὸ δὲν καλύπτῃ πλέον ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σχοινίου, ὥς εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ ὅταν τὸ σχοινίον διὰ τὴν πολυκαιρίαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπεστερήθῃ πάσης πνευματώ-

δους αντιμιασματικής ποιότητος, τότε τὰ φαινόμενα αὐτὰ ἔχνη εἶναι ἀνωφελῆ.

159. Τὰ σχοινία, τόσον τὰ καλῶς κατρανωμένα, ὅσον καὶ τὰ ἐκ χόρτου κατεσκευασμένα, διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν ἐκκάθαρσιν πρέπει νὰ περάσωσι διὰ τοῦ θαλασσίου νεροῦ.

160. Τὰ μέταλλα ὁποιοῦδήποτε εἶδους, κατεργασμένα ἢ ἀκατέργαστα, εἰς νομίσματα ἢ εἰς ὁποιαδήποτε εἶδη, πρέπει νὰ περάσουν διὰ καταδύσεως εἰς καλὸν ὀξύδιον, τοῦλάχιστον ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Ἐὰν δὲ εἶναι μεγάλης ποσότητος, ἡ ἐργασία γίνεται ἐν τῷ λοιμοκαθαρηρίῳ, καὶ τότε ἐκβάλλονται ἀπὸ τὰ βαρέλια καὶ βρέχονται ὥρας τινάς, καὶ τὸ θαλάσσιον νερὸν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀντιμιαστικὸν εἰς αὐτά. Ἐὰν δὲ ὁ κύριος αὐτῶν δὲν στέργῃ νὰ ἐκβῶσιν ἀπὸ τὰ βαρέλια, τότε καθαρίζονται ὡς ἐφεξῆς:

α'. βάλλονται αὐτὰ εἰς ἐν βουτσίον μὲ δέματα ἀπὸ βοῦρλον καὶ τρυπημένον, τὸ ὁποῖον καταδύεται καὶ μένει 48 ὥρας εἰς τὴν θάλασσαν,

β'. εἰς μέρος, ὅπου τὸ κύμα κτυπᾷ κατὰ συνέχειαν, δένεται τὸ βουτσίον διὰ σχοινίου κατρανωμένου εἰς πάσσαλον ἐμπηγμένον εἰς τὴν θάλασσαν,

γ'. τὸ βουτσίον πρέπει νὰ σαλεύεται διὰ μακροῦ ξύλου, διὰ νὰ συσσαλεύωνται καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐγκλειόμενα εἶδη, διὰ νὰ δέχονται ἅλα τὴν ἐνέργειαν τοῦ νεροῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τμήμα Ζ'

ΑΘΗΝΩΝ

Περὶ καθαρισμοῦ τῶν πλοίων καὶ τῶν πραγματειῶν
μὲ πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον

161. Ὄταν πρόκειται λόγος περὶ πλοίου φέροντος ἢ μὴ φέροντος πραγματείας, καὶ προερχομένου μὲ πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον, πρέπει νὰ παρατηρῇται ἂν τὸ πλοῖον ἔρχεται εἰς τόπον ἔχοντα εἰδικὸν λοιμοκαθαρτήριον ἢ ὄχι.

Πρῶτον γίνεται λόγος περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ πλοίου ἢ τῶν πραγματειῶν εἰς λοιμοκαθαρτήριον προσωρινὸν καὶ ἐξ ἀνάγκης. Μετὰ ταῦτα (γίνεται λόγος) περὶ τοῦ καθαρισμοῦ του εἰς λοιμοκαθαρτήριον εἰδικόν.

162. Ὄταν πρόκειται περὶ πλοίου μὲ πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον, τὸ ὑγειονομεῖον, ἅμα εἰδοποιηθῇ περὶ τούτου, ὀφείλει νὰ διορίσῃ αὐτὸ νὰ πλεύσῃ εἰς τινὰ λιμένα ἔχοντα τακτικὸν λοιμοκαθαρτήριον. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὅταν κινδυνεύῃ τὸ πλοῖον, εἰς ἣν πλειότεροι καθαριστὰὶ καὶ τόσοι ἐκ τῶν εἰς θάνατον καταδικασμένων ὅσοι κριθῶσιν ἀναγκαῖοι ἐπιβαίνουν εἰς τὸ πλοῖον καὶ διευθύνουσιν αὐτὸ εἰς τὸν διορισθέντα λιμένα. Δίδεται δὲ ὑπόσχεσις εἰς τοὺς καταδίκους ὅτι θέλει ἐλαφρωθῇ ἡ ποινὴ των ἢ καὶ ὅτι θέλει τοῖς δοθῇ ἡ ἐλευθέρωσις, ἐὰν ὀδηγήσουν σῶον τὸ πλοῖον εἰς τὸν διορισθέντα λιμένα.

163. Ὄταν τὸ πλοῖον δὲν εἶναι ἐπιτήδειον εἰς πλοῦν καὶ εἶναι δυνατόν νὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

φυλαχθῇ ὑπ' ὄψιν εἰς χωριστὸν τόπον, τὸ ὑγειονομεῖον ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ παρευθὺς εἰς τὸν ἐπίτροπον τῆς Κυβερνήσεως, τὸ δὲ πλοῖον θέλει φυλάττεσθαι ὑπ' ὄψιν ἀπὸ μίαν ἢ πλείονας λέμβους κανονοφόρους· ὅταν δὲ τὸ πλοῖον δὲν δύναται ν' ἀνθέξῃ καὶ κινδυνεύῃ νὰ βυθισθῇ, τότε καίεται.

164. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐνόπλου δυνάμεως χρεωστεῖ νὰ καταβάλλῃ ἰδιαιτέραν προσοχήν, διὰ νὰ μὴ συμβῇ οὐδεμία συγκοινωνία μετὰ τοῦ πλοίου, καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι ὑπεύθυνος.

165. Αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ὀφείλουν νὰ χορηγοῦν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν εἰς τὸ ὑγειονομεῖον.

166. Θέλει ἐτοιμάζεσθαι πεδιάς ἀποχωρισμένη ἀπὸ τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, διὰ νὰ συνάγωνται ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι τοῦ πλοίου καὶ ὅσαι εἶναι δυνατόν πραγματεῖαι.

167. Εἰς τὴν εἰρημένην πεδιάδα θέλουν διορίζεσθαι τόπος εἰς βράσιμον, εἰς λέβης (καζάνι) εἰς τὴν κατάδυσιν τῶν ἐπιδεικτικῶν μολυσμοῦ πραγμάτων, καὶ ἱκαναὶ καλύβαι διὰ τοὺς εἰς ἐκκθάρσιν εὐρισκόμενους, ἄλλαι δὲ διὰ τοὺς ὑγειονομικοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἄλλαι διὰ τοὺς ἐπὶ τῇ ἀποθήκῃ τῶν ὑγειονομικῶν ἐργαλείων.

168. Πρέπει νὰ εἶναι ἐτοίμη ἀναλόγως τῆς ἰκτερίας ποσότητος ἐνδυμάτων ἀπὸ πανὶ κατρανωμένον, χειροκτίων, ὑποδημάτων, ἀγκίστρων σιδηρῶν, λεβήτων εἰς βράσιμον, καὶ ἄλλων ἐργαλείων ἀναγκαίων.

169. Κατὰ τὴν εἰρημένην περίπτωσιν, ὅταν ὁ λιμὴν ἢ ἡ ὄχθη δὲν ἔχῃ τακτικὸν λοιμοκαθαρτήριον, διορίζεται παρευθὺς εἰς ἐπιστάτης τοῦ προσωρινοῦ καὶ κατ' ἀνάγκην λοιμοκαθαρηρίου, εἰς ἐπὶ τοῦ καθαρισμοῦ, εἰς ἱατρός, εἰς χειροῦργος, εἰς ἐφημέριος, εἰς ἀρχιφύλαξ, εἰς ἐπὶ τῶν ζωοτροφῶν καὶ ὅλοι κλείονται εἰς αὐτὸν τὸν τόπον.

170. Περὶ δὲ τοῦ πῶς λαμβάνονται οἱ ἄνθρωποι καὶ αἱ πραγματεῖαι θέλει λεχθῇ ὅπου ὁ λόγος περὶ τοῦ τακτικοῦ λοιμοκαθαρηρίου.

171. Ὅταν πρόκειται λόγος περὶ καθαρισμοῦ πλοίου, ἀνθρώπων, καὶ πραγματειῶν μὲ πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον, πρέπει νὰ ἐνεργῶνται οἱ ἐφεξῆς κανόνες.

172. Οἱ καθαρισταὶ θέλουν εἶσθαι σκεπασμένοι ἀπὸ τὰ εἰρημένα ἐνδύματα, χειρόκτια, ὑποδήματα κατρανωμένα, καὶ ἀπὸ προσωπίδα καὶ αὐτὴν κατρανωμένην καὶ ἔχουσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑέλους· ταῦτα γίνονται διὰ νὰ μὴ ἐφελκύσουν εἰς ἑαυτοὺς οἱ καθαρισταὶ τὴν νόσον, ἐργαζόμενοι καὶ συζῶντες μετὰ τῶν εἰς ἐκκθάρσιν.

173. Οὕτως ἐφωδιασμένων τῶν καθαριστῶν, ἐπιχειρῶνται ἢ ἐκφόρτωσις

τοῦ μiasμένου πλοίου, καὶ μεταφέρονται πρὸ πάντων ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ πληρώματος καὶ οἱ ἐπιβάται εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον.

174. Ὅλοι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἄνθρωποι ὀφείλουν νὰ ἐκδύωνται ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ νὰ βαπτίζονται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ εἰς ἔλλειψιν ταύτης εἰς τὸ νερόν.

175. Μετὰ ταῦτα ἐνδύονται ἐνδύματα ἄλλα, καὶ κλείονται εἰς χωριστὸν τόπον, γινομένης προσοχῆς εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ προσήκοντος βαθμοῦ τῆς ὑποψίας ἢ τοῦ μολυσμοῦ.

176. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ πλοίου, ἡ πρώτη καὶ οὐσιωδεστάτη ἐργασία εἶναι ν' ἀνοίγωνται αἱ βουκαπόρται, διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἐξατμίζεται ὁ ἀήρ ὅστις ἡμπορεῖ νὰ εἶναι μεμολυσμένος ἀπὸ τὸ κολλητικὸν μίasma· οἱ εἰς τοῦτο δὲ ὑπηρετοῦντες εἰδοποιοῦνται νὰ μὴν ἐκτίθενται εἰς τὴν πρώτην ἐξάτμισιν, εἰμὴ μετὰ μεγάλης προσοχῆς, καὶ νὰ πλησιάζουν προφυλαττόμενοι, ἀνάπτοντες δηλαδὴ δαυλοὺς ἀλειμμένους μὲ πίσσαν καὶ κατράνι.

177. Μετὰ ταύτην τὴν ἐξάτμισιν καπνίζεται ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πλοίου· μὲ θειάφι· ἔπειτα κλείονται οἱ βουκαπόρται, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἄρχεται ἡ ἐκφόρτωσις τῶν πραγματειῶν καὶ τῶν πραγμάτων.

178. Γενομένων τῶν προειρημένων ἐξετάσεων καὶ καπνισμάτων ἐκφορτῶνται τὸ πλοῖον ὀλοκλήρως, καὶ κενώνεται ἀπὸ τῆς πραγματείας καὶ ἀπὸ πᾶν ἄλλο πράγμα, τόσον ἐπιδεκτικόν, ὅσον καὶ ἀνεπίδεκτον μολυσμοῦ· μεταχειρίζονται δὲ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἢ τοὺς καθαριστὰς ἢ τὰ ὑγιᾶ άτομα τοῦ πληρώματος· ἐξαιροῦνται ὅμως ὅλοι ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ὑπόψια ὅτι ἐμολύνθησαν.

179. Ὅλαι αἱ πραγματεῖαι χωρὶς τινὸς ἐξαιρέσεως καὶ ὅλα τὰ πράγματα τῶν ἀνθρώπων τοῦ πληρώματος καὶ τῶν ἐπιβατῶν, τὰ ἐργαλεῖα, τὰ σχοινία καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ἐπιδεκτικὰ ἢ ἀνεπίδεκτα μολυσμοῦ πράγματα, πρέπει νὰ μετακομίζονται ὑπὸ τὴν φύλαξιν ὑγειονομικοῦ τινος ὑπηρετοῦ εἰς τὸν περίβολον τοῦ λοιμοκαθατηρίου.

Ὅταν πρόκειται λόγος περὶ πλοίου μiasμένου ἢ πολλὰ ὑπόπτου ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς πᾶσα ἐξαγωγή, ὥς καὶ αὐτῶν τῶν ἀνεπιδέκτων μολυσμοῦ εἰδῶν, ἅτινα ἤθελον συγχωρεῖσθαι, ἐὰν ἦτον μόνον ἀπλῇ ὑπόψια.

180. Ὅλα ταῦτα παραδίδονται ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ λοιμοκαθατηρίου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐπὶ τοῦ καθαρισμοῦ διωρισμένου, καὶ γίνεται τούτων διπλοῦς ἀκριβῆς κατάλογος τῶν ἐπιδεκτικῶν καὶ ἀνεπιδέκτων μολυσμοῦ εἰδῶν, τῶν ἐξαχθέντων ἀπὸ τὸ πλοῖον, ἅτινα βάλλονται εἰς ἰδιαιτέρας ἀποθήκας, φυλαττόμενα ἕως οὗ ἀρχίσῃ ὁ καθαρισμός.

181. Κενωθὲν ἀκριβῶς τὸ πλοῖον, ἐσωτερικῶς μὲν καπνίζεται, ἔξωθεν δὲ καταβρέχεται τρεῖς ἡμέρας κατὰ συνέχειαν· ἔπειτα, ἐπιστατούντων τῶν φυλάκων

τοῦ ὑγειονομείου, καθαρίζονται ἀκριβῶς τριβόμεναι ὅλαι αἱ γωνίαι καὶ κρυπτῶνες· ξέωνται καὶ πυρώνονται αἱ ἐσωτερικαὶ χαραγματίαι τοῦ καταστρώματος καὶ τῆς ἀντλίας (σεντίνας) πρὸς βεβαίωσιν ὅτι δὲν μένει ἐκεῖ κανὲν μόριον ὕλης ἐπιδεκτικῆς μολυσμοῦ. Οἱ δὲ εἰς τὴν προᾶξιν ταύτην ἐπιστατοῦντες ὑγειονομικοὶ φύλακες μένουσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ πλοίου, ἐμποδιζόμενοι ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξέρχωνται πρὸ τῆς τελείας ἐκκαθάρσεως.

182. Καταβρέχεται δ' ἔπειτα ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πλοίου μὲ ὀξύδιον καὶ νερὸν ἀσβέστου, ἀλείφονται αἱ χαραγματίαι καὶ τὰ ἐξάρτια μὲ πίσσαν καὶ κατράνι, καὶ τελευταῖον πλύνεται τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ καταστρώματος.

183. Αἱ λέμβοι, αἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν μετακόμισιν τῶν ἀνθρώπων, τῶν πραγματειῶν καὶ τῶν πραγμάτων, προερχομένων ἀπὸ πλοῖον μiasμένον ἢ πολλὰ ὑποπτον, πρέπει πρῶτον νὰ καταδύωνται εἰς τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης, μετὰ ταῦτα νὰ πυρώνωνται ἐσωτερικῶς καὶ νὰ καπνίζωνται, καὶ ἀφ' οὗ ἐπαναληφθῶσι δις καὶ τρις αἱ τοιαῦται προφυλάξεις, τότε λαμβάνουσιν ἐλευθέραν κοινωνίαν.

184. Εἰς κανένα δὲν συγχωρεῖται ἡ εἰσὸς εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἀκαθάρτου λοιμοκαθαρηρίου, οὔτε εἶναι δεκτὴς τις εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκκαθαρουμένων ὅταν δὲν ἔχῃ ἔγγραφον ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν τοῦ ὑγειονομείου, ἣτις ὁμως εἰς εἰδικωτάτην μόνον περίπτωσιν οἶδεταί· πᾶν πᾶρμα τὸ ὁποῖον ἐξαποστελλέται παρὰ τοῦ ὑγειονομείου εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον φέρεται παρ' ἐνὸς ὑπηρέτου τοῦ ὑγειονομείου μὲ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐπιστάτην.

185. Γενικαὶ ἐκπλύσεις, συνεχῆς βρέξιμον μὲ ὀξύδιον καὶ καπνίσματα καθαρίζοντα τὴν ἀτμοσφαῖραν τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν χρησιμευόντων τόπων εἶναι μέσα ὑπαγορευόμενα ἀπὸ τὴν πεῖραν καὶ ἀναγνωρισμένα ὡς ἰκανώτατα εἰς ἐξασθένησιν τῆς ὁρμῆς τῆς κολλητικῆς νόσου, ἣτις ἐκτείνεται περισσότερον ὅταν κλείεται εἰς περιτυλίγματα καὶ ἀφαιρεῖται ὁ ἀερισμός. Ἐπειτα, εἰς τὸν καιρὸν τῆς διὰ τὸν μολυσμὸν γινομένης ἐκκαθάρσεως, γίνονται εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον συνεχεῖς καπνίσεις καὶ ἀνάπτονται νυκτερινοὶ φανοὶ ἀπὸ κατράνι καὶ πίσσαν διὰ δύο λόγους, πρῶτον διὰ νὰ βελτιώνεται ὁ ἀήρ καὶ δεύτερον διὰ νὰ ἐκλείπωσιν αἱ εἰς τὸ σκότος διαλάνθάνουσαι αὐθαίρετοι πράξεις.

186. Ἀφ' οὗ μετακομισθοῦν, ὡς εἴρηται, αἱ πραγματεῖαι εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ἀπὸ τοὺς καθαριστὰς καὶ ἀεριστὰς, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ συνήθης τακτικὴ ἐκκάθαρσις καὶ ἐπαφὴ γίνονται ἀερισμοὶ ἐπτὰ ἢ δεκατέσσαρας ἡμέρας, ὡς διατάξει τὸ ὑγειονομεῖον, καὶ μετὰ τοῦτο ἐνεργεῖται ἡ διατεταγμένη ἐκκάθαρσις.

187. Ὁ ἀερισμὸς γίνεται κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον. Οἱ ἀερισταὶ ἢ οἱ καθαρισταὶ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των ἢ φύλακος, ἐνδυμένοι ἐνδύματα, χειρόκτια καὶ κάλτσες κατρανωμένα, καὶ φοροῦντες εἰς τοὺς πόδας ξύλινα τσούκαρα, χρεωστοῦν ν' ἀνοί-

γωσι τὰς βάλλας, τὰ κοφίνια καὶ τοὺς φακέλους, καὶ νὰ ἐξάγωσι τὰ πράγματα καὶ νὰ ἐκθέτωσιν αὐτὰ εἰς ἀερισμὸν ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, καὶ νὰ μεταγυρίζωσιν αὐτὰ δι' ἐργαλείων, χωρὶς ποτὲ νὰ ἔλθωσιν εἰς καμμίαν συνάφειαν μετ' αὐτῶν. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐπὶ ἡμέρας διωρισμένας, γίνονται ἐπὶ τῶν πραγματειῶν καὶ τῶν ἐπιδεκτικῶν μολυσμοῦ περικαλυμμάτων δυνατὰ καπνίσαις ἀπὸ ἀλικὸν ὀξύ (*acido muriatico ossigenato*) εἰς λογαριασμὸν τῶν κυρίων τῶν πραγματειῶν.

188. Ἐὰν μεταξὺ τῶν εἰρημένων πραγματειῶν ὑπάρχωσι ζωγραφίαι, ὑφάσματα, στόφαι καὶ ἄλλα εἶδη ὑφαντῶν ἢ κεντητῶν μὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ἢ ἄλλαι τινὲς ὕλαι, ἅτινα διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν ἄνω εἰρημένων καπνίσεων ἤθελαν πάθει σημαντικὴν βλάβην ἢ ἤθελον μαυρισθῇ, αἱ πραγματεῖαι αὗται, ἀντὶ νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὰς αὐτὰς καπνίσεις, θέλουν ἀνοίγεσθαι ὀλικῶς καὶ ἐξαπλώνεσθαι δι' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ ἀερισμοῦ εἰς τόπον ἁρμοδιώτερον εἰς τὸ νὰ δέχεται ζωηροτέραν τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀέρος καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῆς νυκτός· αἱ εἰς τοιοῦτον ἀερισμὸν δαπανώμεναι ἡμέραι δὲν λογίζονται ποτε εἰς τὴν δι' ἐπαφῆς χρειαζομένην ἐκκάθαρσιν.

189. Ἀφοῦ τελειώσῃ ὁ καιρὸς τοῦ ἀερισμοῦ, ἀρχεται ὁ καθαρισμός.

190. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἐκκαθάσεως τῶν μιάσμένων πραγματειῶν γίνονται εἰς τὸ λοιμοκαθαρηριὸν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν καὶ ἐπαγρυπνήσιν τοῦ ἐπὶ τοῦ καθαρισμοῦ διωρισμένου, ὅστις θέλει ἔχει ἀριθμὸν τινα φυλάκων καὶ καθαριστῶν ἀνάλογον εἰς τὴν χρεῖαν, διηρημένων εἰς δύο μοῖρας, οἵτινες θέλουν εἶσθαι ἀπ' ἀλλήλων αὐστηρότατα διαχωρισμένοι διὰ νὰ παρατηρῇται καὶ διακρίνεται εἰς τίνα βαθμὸν εἶναι ἡ ὑποψία διὰ τῆς συγκρίσεως τῶν δύο τούτων μοιρῶν.

191. Οἱ ἐκκαθαριστὰι τῆς πρώτης μοῖρας, ἐνδεδυμένοι ἐνδύματα κατρανωμένα, χειρόκτια, ὑποδήματα, καὶ φοροῦντες προσωπεῖον, ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν ἀπὸ τὰς ἀποθήκας διὰ κανίστρων λυγοπλέκτων (ἀπὸ λυγαριᾶς κατεσκευασμένων) ἢ ἄλλων δοχείων κατρανωμένων ἐξαγωγὴν τῶν πραγματειῶν καὶ τῶν ἐπιδεκτικῶν μολυσμοῦ εἰδῶν, μεταχειριζόμενοι ἄγκιστρα μεγάλα καὶ μικρὰ σιδηρᾶ εἰς τὴν μετακόμισιν αὐτῶν εἰς τὸν τόπον τὸν εἰς τὰς καταδύσεις, τὰς βράσεις καὶ τοὺς ἀερισμοὺς διωρισμένον, καὶ ὑποβάλλονται πάντοτε εἰς κάπνισμα τὰ καθαριστέα πράγματα.

192. Ταῦτα γίνονται κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν μιάσματος ἐπιδεκτικῶν ὑλῶν, τόσον τῶν ἀκατεργάστων, ὅσον καὶ τῶν κατεργασμένων, αἱ ὁποῖαι ρίπτονται εἰς λεβήτια (καζάνια) ἔτοιμα μὲ νερὸν ζεστὸν καὶ κονίαν (λεσίβαν) καὶ καταδύονται κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸν λέβητα τῶν καταδύσεων.

193. Ὅταν εἶναι εὐλόγος ὑποψία, μήπως ἐμολύνθῃ κανὲν ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, γινομένης προσοχῆς κατ' ἐξοχὴν εἰς τ' ἀκάθαρτα καὶ ἀπόρῳπους διεφθαρμένα πράγματα, πρέπει τὸ τοιοῦτον πρᾶγμα νὰ καθυποβάλλεται ὅχι

μόνον εἰς τὸν διὰ καταδύσεως καθαρισμὸν καὶ τὸν τῆς κονίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν διὰ τῆς βράσεως, ὅπου προκρίνεται πάντοτε τὸ θαλάσσιον νερόν.

194. Ἡ δευτέρα μοῖρα τῶν καθαριστῶν εἶναι διωρισμένη εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν μεταξωτῶν, τῶν δερμάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν, τὰ ὅποια δὲν ἡμποροῦν νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὴν βράσιν ἢ εἰς τὴν κατάδυσιν εἰς τὸ νερόν, χωρὶς νὰ βλαφθῶσιν ἄφευκτα. Τὰ τοιαῦτα εἶδη καθαρίζονται ἐκτιθέμενα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ καθαροῦ ἀέρος καὶ εἰς τὸν ἀερισμὸν, μετακινοῦνται καὶ μαλάσσονται ἀπὸ τοὺς καθαριστὰς καθ' ἡμέραν, γυμνοὺς ἔχοντας τοὺς βραχίονας, κτυποῦνται μὲ ραβδία καθόλου τὸ διάστημα τῆς ἐκκαθάσεως καὶ ὑποβάλλονται εἰς καθημερινὰς καπνίσεις· πρέπει ὁμως οἱ καθαρισταὶ νὰ μὴ θαρρεύωνται ν' ἀρχίζωσι τὴν μεταχείρισιν τῶν πραγμάτων πρὶν αὐτὰ ξεθυμάνουν καὶ καπνισθοῦν.

195. Τὰ χαρτία καὶ τὰ βιβλία περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀρκεῖ ὅ,τι ἐρρέθη (ἀρ. 150 καὶ 151) θερμαίνονται ἐπιμελῶς πλησίον τῆς φωτίας· οἱ δὲ σπάγγοι καὶ ὅποιονδήποτε δέμα αὐτῶν καίονται.

196. Αἱ ζωγραφίαι καθαρίζονται διὰ τοῦ ἀερισμοῦ καὶ τῆς μεταχειρίσεως· ὅσαι δὲ εἶναι εἰς σανίδας, διὰ βρεξιμάτων ἀπὸ ὀξυῦ καὶ θαλάσσιον νερόν.

197. Τὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη, τὰ μὴ ἐπιδεκτικὰ μιάσματος, τὰ πήλινα ἀγγεῖα καὶ κρυστάλλινα βαπτίζονται κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὴν κονίαν (λεαίβαν).

198. Τὰ χαρτία καὶ τὰ πρόγματα ἐκτίθενται εἰς τὴν θερμὴν τοῦ πυρὸς καὶ θερμαίνονται διὰ τοῦ καλάμου ἢ τῆς σιδηρᾶς πυράγρας· προσέτι, πρέπει νὰ καθυποβάλλωνται εἰς τὰς θυμιάσεις τοῦ Μορβᾶ (Morveau), βαλλόμενα ἔπειτα εἰς τὸ μέγαν κουτίον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέλουν γίνεσθαι αἱ ἀναγκαῖαι χημικαὶ ἀναλύσεις.

199. Τὰ γεννήματα ὁποιοῦνδήποτε εἶδους καὶ πᾶς ἄλλος σπόρος τῆς κλάσεως τῶν φυτῶν, ἀφοῦ καθαρισθῶσι μὲ ἀκριβεστάτην ἐπιδεξιότητα ἀπὸ τὰ καναβάτσα ἢ ἀπ' ὁποιοῦνδήποτε μόριον ἐπιδεκτικῆς μόλυσμοῦ ὕλης, πρέπει νὰ ἀερίζωνται καθ' ἡμέραν καὶ νὰ μεταθέτῶνται ἀπὸ τόπον εἰς τόπον.

200. Ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ εἶδη, τὰ μὲν ἐπιδεκτικὰ μόλυσμοῦ πρέπει πάντοτε νὰ λαμβάνωσιν ἐκκάθαρσιν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ὡσάκις εἶναι ἐνδεχόμενον εἴτε ὑποπτον ὅτι εἶχαν περικαλύμματα ὑλῶν ἐπιδεκτικῶν μόλυσμοῦ.

201. Οἱ καθαρισταί, κλειόμενοι καὶ φυλαττόμενοι χωριστὰ εἰς τὰ μέρη των, δὲν συγχωρεῖται νὰ ἐκβαίνωσιν ἐξ αὐτῶν ἄλλοτε, εἰμὴ ὅταν εἶναι καιρὸς νὰ ἐκτελέσωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν, παρόντος ἐνὸς ὑγειονομικοῦ φύλακος διωρισμένου νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν εὐτακτον ἀπόστασιν αὐτῶν.

202. Τὰ πρὸς χρῆσιν των φορέματα καὶ ὅσα σκεύη χρειάζονται φυλάττον-

ται εἷς τινα κατὰ μέρος ἀποθήκην, καὶ ὑποβάλλονται ἐπιτηδεῖως εἰς τὰς κανονικὰς τοῦ καθαρισμοῦ ἐργασίας.

203. Ὅσον εἶναι δυνατόν, πρέπει νὰ παραδίδονται εἰς τὸ πῦρ τὰ φορέματα καὶ τὰ πράγματα τῶν πληρωμάτων καὶ τῶν ἐπιβατῶν, διὰ νὰ μὴ δίδεται μάλιστα ἀφορμὴ εἰς κρυψίματα· κατ' ἐξαίρετον δέ, τὰ φορέματα τῆς ἀμέσου χρήσεως τῶν ἐκκαθαυρομένων, οἵτινες ἔλαβον πραγματικῶς τὸ μίasma, τὰ παλαιόπανα καὶ πᾶν ὅ,τι ἀσήμαντον καὶ ἐπιδεκτικὸν μιάσματος. Ὅλων τῶν καυστέων πρέπει νὰ κρατῇται ἀκριβῆς καταγραφὴ διὰ πᾶσαν ἐναντίαν περίπτωσιν.

204. Αἱ εἰς τὸ μολυσμένον λοιμοκαθαρτήριον ἀποτιθέμεναι πραγματεῖαι ἐξάγονται ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα, διὰ νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν ἀπομίανσιν· κρατεῖται δὲ ἀκριβὲς αὐτῶν κατάστιχον παραβαλλόμενον μὲ τὰς πρώτας καταγραφὰς πρὸς βεβαίωσιν, ὅτι δὲν ἐκλάπη, οὔτε ἐχάθη τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα. Ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ρηθεῖσαν παραβολὴν ἀναφανῇ ἔλλειψις εἰδους τινὸς ὑποκειμένου εἰς τὸν καθαρισμὸν δὲν πρέπει νὰ περαιωθῇ ἡ τοῦ μολυσμοῦ ἐκκάθαρσις, οὔτε ν' ἀρχίσῃ ἡ παρατηρητικὴ ἐκκάθαρσις πρὶν λάβῃ τὸ ἐγγειοποιεῖον τὰς ἀναγκαίας διασαφήσεις περὶ τῶν ἐλλειπόντων πραγμάτων.

205. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ λοιμοκαθαρηρίου δίδει ἀκριβῆ ἀναφορὰν εἰς τὸ ὑγειονομεῖον ὅχι μόνον περὶ παντὸς συμβάντος, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐκκαθαυρομένων καθ' ἡμέραν καὶ περὶ τῆς προόδου τῶν καθαρισμῶν, ὑποχρεούμενος νὰ πληροφορῇται διὰ συχνῶν τοῦ ἐπισκέψεων, ἀν' ἡ φυλακὴ τῶν ἐκκαθαυρομένων, ὁ διαχωρισμὸς αὐτῶν καὶ αἱ ἐργασίαι τῶν ὑπουργούντων ἐκτελῶνται μὲ τὴν ἀναγκαίαν ἀκρίβειαν.

206. Οἱ ἐκκαθαυρόμενοι ἄρρωστοι (infermi) πρέπει ἀδιαλείπτως νὰ μένωσιν ἀποχωρισμένοι ἀπὸ τοὺς ὑγιεῖς καὶ τοὺς εἰς ἀπλὴν ὑποφίαν εὐρισκομένους· καὶ ἐάν τις ἐξ αὐτῶν, διαρκούσης τῆς ἐκκαθάρσεως, νοσήσῃ μὲ δείγματα νόσου κολλητικῆς, τότε ἀποχωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων καὶ οἱ εἰς ἐκκάθαρσιν σύντροφοί του, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπόκεινται καὶ ὅσοι φύλακες εἶναι διωρισμένοι εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῶν φυλακὴν. Περὶ τούτου συνεννοεῖται ὁ ἐπιστάτης μετὰ τοῦ διωρισμένου ἱατροῦ, ὅστις ἐπαναλαμβάνει καθ' ἡμέραν τὰς ἐπισκέψεις του, τόσον εἰς τοὺς ἄρρώστους, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ὅσοι δὲν ἔδειξαν δείγματα ὑπόπτου νόσου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκκαθάρσεως.

207. Ἐὰν ἀποθάνῃ τις τῶν ἐκκαθαυρομένων ἔχων δείγματα φανερά ἢ πολλὰ ὑποπτα νόσου κολλητικῆς, ἐνταφιάζεται εἰς γωνίαν τινὰ παράμερα καὶ καλὰ φυλαγμένην, εἰς λάκκον βαθύν, τὸ δὲ πτώμα σκεπάζεται μὲ ἄσβεστον· εἰς δὲ τὸν τόπον τῆς ταφῆς τίθεται σημεῖον εἰς διάγνωσιν.

208. Ἀφοῦ μετατεθῶσιν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον αἱ πραγματεῖαι, καὶ οἱ

ἄνθρωποι τοῦ μεμολυσμένου πλοίου καὶ ἀποπληρωθῶσιν αἱ ἀνωτέρω (ἀρ. 203 καὶ ἐφεξῆς) σημειωθείσαι πράξεις, καὶ ἐλεγχθῇ ἀπὸ τὸν ἱατρὸν τοῦ ὑγειονομείου ἡ καλὴ ὑγεία τῶν εἰς ἐκκάθαρσιν ὑπουργούντων, τότε δίδεται ἡ ἐλευθέρα κοινωνία εἰς τὸ πλοῖον, μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ἡμερῶν τῆς κανονικῆς ἐκκαθάρσεως. Τὰ δὲ μὴ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ πράγματα ἀφοῦ καθαρισθῶσι κατὰ τοὺς διορισθέντας κανόνας, ἐξάγονται ἀπὸ τὸ λοιμοκαθαρτήριο μετὰ τὴν πείραν ὅτι εἶναι ἀμόλυντα, γενομένης εἰς διάστημα 40 ἡμερῶν ἐκκαθάρσεως.

209. Τὰ πληρώματα, οἱ ἐπιβάται, αἱ πραγματεῖαι, τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ πράγματα, πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς διπλὴν ἐκκάθαρσιν σαράντα ἡμερῶν. Ἡ πρώτη ἐκκάθαρσις, ἣτις καλεῖται ἐκκάθαρσις τοῦ μολυσμοῦ καὶ ἀπομίανσις, ἐπαναλαμβάνεται ὡς ἀποθάνῃ ἡ ἀρρωστήση κανεὶς τῶν ἐκκαθαυομένων, καὶ ἀρχίζει ἐκ νέου μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφοῦ γενῇ ἡ ἀνάρρωσις ἢ συμβῇ θάνατος αὐτοῦ.

210. Ἀφοῦ περάσῃ ἀβλαβῶς ἡ ἐκκάθαρσις τοῦ μολυσμοῦ, ἐμβαίνει ἡ παρατηρητικὴ ἐκκάθαρσις, καὶ αὕτη τεσσαρακονθήμερος, προγενομένης τῆς συγκρίσεως καὶ τῆς βεβαιώσεως ὅτι ὑπάρχουσιν ὅλα τὰ εἰς τὴν καταγραφὴν γεγραμμένα πράγματα. Διαρκούσης ταύτης τῆς ἐκκαθάρσεως συγκοινωνοῦν ὅλοι οἱ ἐκκαθαυόμενοι τῆς αὐτῆς προελεύσεως, καὶ ἐὰν κριθῇ ποτε ἀναγκαῖον προσθίεται εἰς αὐτοὺς νέος τις ἄνθρωπος, διὰ νὰ γίνηται μεγαλύτερα τῆς ὑγείας πείρα.

211. Περαιωθείσης αἰσίως καὶ τῆς δευτέρας ἐκκαθάρσεως, τὸ ὅποιον τοῦτο φανερώνεται ἀπὸ τὴν ἔνορκον πιστοποίησιν τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ χειρουργοῦ, τῶν διωρισμένων εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκκαθαυομένων, καὶ ἀπὸ τὰς ἐπίσης ἐνόρκους ἀναφορὰς τοῦ ἐπιστάτου τοῦ λοιμοκαθαρηρίου, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ καθαρισμοῦ διωρισμένου, καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν διὰ τὸν εἰρημένον καθαρισμὸν ἐργασιῶν, δίδεται ἐλευθέρα κοινωνία καὶ εἰς τοὺς ἐκκαθαυομένους, καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ εἶδη ὅποιασδήποτε μiasμένης προελεύσεως.

Ἐξαιρεῖται δέ, ἐὰν συμπέσωσι περιπτώσεις ἀπαιτοῦσαι νὰ ἐνεργηθῇ τελευταία τις πείρα, τῆς ὁποίας τὸ αἷτιον ἀποβησόμενον πρέπει παρομοίως νὰ φανερώνηται ἀπὸ τὰς ἄνω εἰρημένας ἐνόρκους πιστοποιήσεις καὶ ἀναφορὰς.

212. Ὄταν δὲ μέλλῃ νὰ δοθῇ ἐλευθέρα κοινωνία, φροντίζει τὸ ὑγειονομεῖον νὰ καταστήσῃ πασιφανῇ αὐτὴν τὴν πράξιν μὲ τὰς ἐνδεχομένας ἀποδείξεις τῆς συναινεσεώς του. Περὶ δὲ τῶν διατρεξάντων εἰς τὴν ἐκκάθαρσιν καὶ περὶ τοῦ αἰσίου τέλους αὐτῆς δίδεται εἶδησις εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ὑγειονομικὰ ἀρχεῖα πρὸς ὁδηγίαν καὶ κανονισμὸν αὐτῶν, καὶ πρὸς κατάπαυσιν παντὸς μεσολαβοῦντος ἐμποδίου.

213. Περαιωθείσης τῆς καθάρσεως τῶν πραγματειῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, καθαρίζονται ἐπιμελῶς οἱ τόποι τοῦ μολυσμένου λοιμοκαθαρηρίου διὰ πλυσιμάτων, ἀσπρισμάτων καὶ καπνισμάτων, γινομένης προνοίας περὶ καθαρισμοῦ τῶν

σκευῶν καὶ τῶν σανιδίων καὶ περὶ καθαρισμοῦ τοῦ ἐδάφους τῶν χωρισμάτων, θερμαινομένου διὰ τοῦ πυρός· διότι εἰς ὑπόθεσιν τόσον σπουδαίαν δὲν εἶναι ποτὲ περιττὴ πᾶσα προφύλαξις, ἃς εἶναι καὶ ἡ πλέον παραμικρὰ καὶ ἀκριβής.

214. Ὅταν πλοῖον τι ναυαγήσῃ εἰς ὄχθην τινά, ἐπειδὴ ἐπικρατεῖ ἀπλῇ ὑποψία, ἕως οὗ γένη ἡ ἐξέτασις καθίσταται παρενθὺς ὑγειονομικὸς κύκλος (cordón sanitario) δι' οὗ διακόπτεται πᾶσα κοινωνία· ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς ὄχθης διατάττει ἀριθμὸν τινα ναυτῶν νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν.

215. Οἱ ναῦται καὶ ἡ λέμβος ἢ αἱ λέμβοι μένουσιν εἰς ἐκκάθαρσιν, ἕως οὗ γένη ἡ ἐξέτασις τῶν ἐγγράφων καὶ ἡ ἐξομολόγησις.

216. Ἡ ἐξέτασις τῶν ἐγγράφων γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥς ἐκτελεῖται εἰς πλοῖον τι φέρον πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον.

Ἐὰν εἶναι ἐλευθέρως κοινωνίας, τότε ἐνεργεῖται κατὰ τοὺς ἐμπορικὸς νόμους.

Ἐὰν φέρῃ πιστοποιήσιν καθαρὰν, ὑποπτον, ἢ ἀκάθαρτον, ἐκτελεῖται ἡ ἐκφόρτωσις κατὰ τὸν ἤδη διατεταγμένον τρόπον.

217. Τὸ προσωρινὸν λοιμοκαθατήριον θέλει κατασταίνεσθαι εἰς τόπον, τὸν πλησιέστερον εἰς τὸ μέρος ὅπου τὸ πλοῖον ἐνανάγησεν.

218. Ἐὰν τὸ πλοῖον στερῇται ἐγγράφων, τότε κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν καὶ τὴν φύσιν τοῦ φορτίου, τὸ ὑγειονομεῖον ἀποφασίζει. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, δὲν δύναται ποτὲ νὰ δώσῃ ἄδειαν ἐλευθέρως κοινωνίας.

219. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συνάγεται πᾶν εἶδος τῶν εἰς θάλασσαν ἐρριμμένων.

220. Ἐὰν τὸ ἐρριμμένον εἶναι φύσεως μὴ ἐπιδεκτικῆς μόλυσμοῦ παραδίδεται εἰς τὴν ἀνήκουσαν ἀρχήν, ἀφοῦ ἀπεκδυθῇ ὑγειονομικῶς ἀπὸ πᾶσαν ἐπιδεκτικὴν μόλυσμοῦ ὕλην.

221. Ἐὰν τὸ ἐρριμμένον εἶναι φύσεως ἐπιδεκτικῆς μιάσματος, ἐκτελεῖται ὡς ἐὰν προήρχετο μὲ πιστοποιήσιν ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον.

222. Ἐὰν τὰ ἐρριμμένα εἶναι πτώματα, ἐπειδὴ ὑποθέτονται ὑποπτα γίνεται ὁ καθαρισμὸς παρὰ τοῦ ὑγειονομείου διὰ μέσου καθαριστῶν, ἱατροῦ καὶ χειρουργοῦ, ἐφωδιασμένων μὲ κοντάρια ἔχοντα ἄγκιστρα καὶ σίδηρα κοπτερά.

223. Τὸ ἀνθρώπινον πτῶμα διὰ μέσου τῶν ἀγκίστρων καὶ κονταρίων ρίπτεται εἰς βαθὺν λάκκον, καὶ ἐκεῖ ἐπιτίθεται ἱκανὴ ποσότης τιτάνου, ὥστε νὰ σκεπάσῃ τὸ πτῶμα, καὶ ἔπειτα ρίπτεται ἱκανὴ ποσότης νεροῦ διὰ νὰ βράσῃ καλὰ ἡ τίτανος. Ὁ ὑγειονομικὸς ἐπίτροπος δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν ἐὰν πρῶτον δὲν περαιωθῇ ἡ βράσις τῆς εἰρημένης τιτάνου καὶ δὲν κλεισθῇ ἀκριβῶς ὁ λάκκος, ὅστις πρέπει νὰ εἶναι ἐσκαμμένος εἰς τόπον ὅπου ἡ θάλασσα δὲν φθάνει.

224. Αἱ μύται τῶν κονταρίων καὶ τὰ σίδηρα ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην περῶνται κατ' ἐπανάληψιν διὰ τῆς φλογός, τὰ δὲ κατρανωμένα σχοινία διὰ τοῦ θαλασσίου νεροῦ.

225. Καὶ αὐτὰ τὰ ἐρριμμένα πράγματα, ἅτινα συνάζονται διὰ μέσου ἀλιευτικῶν δικτύων, ὑποβάλλονται εἰς τὰς αὐτὰς προφυλάξεις, καὶ ἐὰν ἡ ὕλη εἶναι ἐπιδεκτικὴ μολυσμοῦ οἱ ἀλιεῖς κλείονται εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον καὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐκκάθαρσιν.

226. Εἰς πᾶσαν διάσωσιν πραγμάτων, τὸ ὑγειονομεῖον προσδιορίζει τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὑπουργούντων ὑποκειμένων. Ἐκ δὲ τῶν διασωθέντων πραγμάτων ἀφαιροῦνται πρῶτον τὰ νόμιμα ἔξοδα, πρὸς τούτοις τὰ τῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ὑπουργούντων, τῶν ἀλιέων καὶ ἄλλων.

227. Δὲν συγχωρεῖται εἰς κανένα νὰ ἐπεμβῇ ἢ νὰ ἀναμιχθῇ εἰς ὑπόθεσιν ναυαγίου ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ἐρριμμένων πραγμάτων, ἂν δὲν εἶναι διατεταγμένος.

228. Ἐκαστος εἶναι ὑπόχρεος, ἔχων εἶδῃσιν ναυαγίου τινὸς ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ἐρριμμένου πράγματος ἢ ἀλιεύσεως πραγμάτων, νὰ ἀναγγέλλῃ αὐτὸ εἰς τὴν πλησιεστέραν δημόσιον ἀρχήν.

Τίτλος II

Προφύλαξις εἰς τὰ μὴ ὑποκείμενα εἶδη

229. Μὴ ὑποκείμενα ἢ μὴ ἐπιδεκτικὰ μιάσματος εἶδη εἰσὶ τὰ εἰς τὸν ὑπ' ἀρ. Α' πίνακα ἐμφαινόμενα.

230. Ἐκφόρτωσις πλοίου φέροντος καθαρὰν πιστοποιήσιν τῆς ὑγείας γίνεται, ἂν τὸ φορτίον αὐτὸ σύγκειται ἐξ εἰδῶν χυτῶν, πλὴν ἀφοῦ μετακομισθῶσι πρῶτον εἰς τὸ καθαρτήριον τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ καὶ περιτυλιγμένα εἶδη, ἀφοῦ ἢ ἐκκάθαρσις αὐτῶν λάβῃ ἔναρξιν, ἢ ἀφοῦ ὁ ἐν τῷ πλοίῳ φύλαξ ἐνόρκως βεβαιώσῃ ὅτι τὸ φορτίον εἶναι καθαρὸν ἀπὸ ἐπιδεκτικὰ εἶδη· ἢ τέλος, ἂν εὕρισκωνται μετὰ αὐτῶν καὶ πράγματά τινα κατὰ περίστασιν, τὰ ὅποια ἔμειναν εἰς τὸν αὐλακα δι' οὗ περᾶ ὁ σῖτος, οἱ σπόροι, αἱ κόνεις, τὰ βαλανίδια καὶ τὰ παρόμοια· διαπερῶντων τῶν χυτῶν εἰδῶν τὸν αὐλακα, ὁ φύλαξ χρεωστεῖ νὰ τὰ καθαρίζῃ ἀφ' ὅποιονδήποτε, ἂν καὶ ἐλαχίστου, ἐπιδεκτικοῦ πράγματος, διὰ νὰ μὴ μείνῃ καμμία ἀβεβαιότης ἢ ἀμφιβολία περὶ τῆς τελείας ἐκκαθάρσεως.

231. Ὁ αὐλαξ κατασκευάζεται κωνοειδῆς ἐκ σανιδίων, ἔσωθεν τῶν ὁποίων εἰς ὅλας τὰς πλευρὰς ἐμπήγονται σίδηρα, ἔχοντα κορυφὰς ἐπιτηδείας εἰς τὸ νὰ μὴ ἀφίνωσι τὴν διάβασιν παλαιοπάνων ἢ ἄλλων ἐπιδεκτικῶν μολυσμοῦ πραγμάτων.

232. Τὰ εἶδη πρὶν περάσωσι τὸν αὐλακα ἀνεμίζονται εἰς τὸ πλοῖον, ἐπιστατοῦντος τοῦ φύλακος, ὅστις ἀφαιρεῖ διὰ τῆς πυράγρας πᾶν ὅ,τι εὔρη εἰς αὐτὰ ἐπιδεκτικὸν μολυσμοῦ.

233. Ἐνῶ ἐξέρχονται τοῦ αὐλακος τὰ εἶδη καὶ πίπτουν εἰς τὴν κινητὴν γέφυραν ἢ μετακομιστικὴν λέμβον, χρεωστεῖ ὁ φύλαξ νὰ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς λέμβου πλησίον τοῦ στομίου τοῦ αὐλακος, διὰ νὰ λαμβάνῃ διὰ τῆς πυράγρας τὰ διαφυγόντα τοῦ αὐλακος τὰ σίδηρα ἐπιδεκτικὰ πράγματα. Ἄν τὰ ἐκφορτωτέα εἶδη δὲν περῶσι διὰ τοῦ αὐλακος, ἢ ἐκφόρτωσις γίνεται εἰς τὸν μῶλον, ἐπιστατοῦντος ἀνθρώπου τοῦ ὑγειονομείου, χρεωστοῦντος νὰ χωρίζῃ διὰ τῆς πυράγρας τὰ πράγματα ὅσα ἤθελον εὐρεθῇ ἐπιδεκτικά, τὰ ὅποια βάλλει εἰς κάδον, καὶ ἐπομένως τὰ πυρπολεῖ, καθὼς ἐπίσης πυρπολεῖ καὶ ὅσα ἤθελον εὐρεθῇ εἰς τὸ ἀέρισμα ἢ εἰς τὴν ἐξοδὸν τῶν εἰδῶν διὰ τοῦ αὐλακος· συλλέγων ὁ φύλαξ τὰ πράγματα ταῦτα, χρεωστεῖ νὰ μεταχειρίζεται τὴν πυράγραν διὰ νὰ μὴν ἐγγίση κανὲν αὐτῶν.

234. Ἄν τὰ ἐκφορτωτέα εἶδη γέμωσι πραγμάτων ἐπιδεκτικῶν, ὁ δὲ φύλαξ δὲν δύναται νὰ τὰ χωρίσῃ, τότε τὰ εἶδη ταῦτα κομίζονται εἰς τὸ καθαρτήριο.

235. Ἐκ τοῦ κανόνος τῶν ἐκφορτωτέων μόνων εἰδῶν, οἷα τὰ κλειστὰ εἶδη καὶ τὰ μὴ ὄντα ἐπιδεκτικά, τὰ ὅποια κομίζονται εἰς τὸ καθαρτήριο, ἐξαιροῦνται τὸ ἔλαιον, ὁ οἶνος, τὰ ποτὰ εἰς φιάλας μὴ εὐρισκομένας εἰς κιβώτια, τῶν ὁποίων ἢ ἄλλων σκευῶν τὰ στόμια νὰ καταρυνώνται ἢ νὰ βρέχονται μὲ θαλάσσιον νερόν· ἂν δὲ αἱ φιάλαι εἶναι περιτυλιγμέναι εἰς φαθιά, κομίζονται εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριο.

236. Τὰ περιέχοντα ἀλμυρὰ ὀψάρια βαρεῖλια εἰσὶν ἐκφορτωτέα, ἂν τὰ δεσίματα τῶν στεφανίων αὐτῶν δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ ἢ εἶναι καταρυνωμένα ἐντὸς καὶ ἐκτός.

237. Τὰ φερόμενα ἐξ ὀθωμανικῶν λιμένων τῆς Ἀνατολῆς δέρματα βουβαλίων καὶ βοῶν ἀλατισμένα, διπλωμένα ἢ εἰς τὴν ἄλμην καλῶς ἀλατισμένα καὶ βρεγμένα, ἀφίνονται ἐλεύθερα χωρὶς προηγουμένης ἐκκαθάρσεως· ἂν δὲ ἐξ ἐναντίας δὲν εἶναι καλῶς βρεγμένα καὶ ἀλατισμένα, ὑπόκεινται εἰς ἐκκάθαρσιν, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι πραγματεῖαι.

238. Τὰ ἐκφορτωτέα εἶδη, ἀφοῦ κομισθῶσιν εἰς τὸ καθαρτήριο, λύνονται τῶν περιτυλιγμάτων των καὶ μετὰ ἀκριβείας χωρίζονται ἀπὸ πᾶν εἶδος ἐπιδεκτικὸν ὑπὸ τῶν καθαριστῶν, μετὰ ταῦτα τυλίσσονται εἰς ἄλλα περιτυλίγματα ἀνεπίδεκτα μολυσμοῦ καὶ οὕτως ἀφίνονται ἐλεύθερα.

239. Εἶναι κανὼν ὑγειονομικός, ἂν πράγματα ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ βυθισθῶσι 48 ὥρας εἰς τὸ θαλάσσιον νερόν, ν' ἀφίνονται ἐλεύθερα, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ πράγματα τὰ ὅποια βυθίζονται 24 ὥρας εἰς τὸ ὀξύδιον.

Ὁ καθαρισμὸς οὗτος γίνεται εἰς τὸ καθαρτήριο εἰς εἶδη μικρὰ μὲν ἀλλὰ πολύτιμα, κατ' αἰτησιν τῶν ἐχόντων αὐτά· γίνεται δὲ ἢ βυθιζομένων αὐτῶν εἰς τὸ θαλάσσιον νερόν ἢ εἰς κάδους περιέχοντας ὀξύδιον, ἐπιστατοῦντος τοῦ ὑγειο-

νομικοῦ φύλακος καὶ προσεχόντων τοῦ ἐπιστάτου τοῦ καθατηρίου καὶ τῶν ὑπαλλήλων του.

Ὅταν ὅμως ὁ τόπος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὰ εἶδη προέρχονται, πραγματικῶς εἶναι μολυσμένος ἢ ὑποπτος, τότε θέλει παρενδρίσκεσθαι φαρμακοποιὸς διωρισμένος ὑπὸ τοῦ ὑγειονομείου.

240. Αἱ γέφυραι καὶ αἱ λέμβοι αἱ ὁποῖαι ἢ εἰς τοὺς καθαριστὰς ἐχρησίμευσαν ἢ εἰς μετακόμισιν εἰδῶν ἐπιδεκτικῶν, ἀφίνονται ἐλεύθεραι, ἀφοῦ προηγουμένως καθαρισθῶσι κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

241. Ἀφοῦ ἐν πρώτοις ἀπομακρύνωμεν ἀπ' αὐτῶν πᾶν ὅ,τι εὐρίσκεται ἐν αὐταῖς ἐπιδεκτικόν, τὰς σαρώνομεν μετὰ προσοχῆς, καὶ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐπαναλαμβάνομεν, ἀφοῦ ἀπομακρύνωμεν ἀπ' αὐτὰς τοὺς ἀνθρώπους· ἡ δὲ σάρωσις γίνεται καὶ παραπλεύρως, ἐντὸς καὶ ἐκτός, ἐπάνω καὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ γίνεται εἰς πᾶσαν γωνίαν καὶ μέρος· τὰ ἐκ τῆς σαρώσεως συναγόμενα ἢ παραδίδονται εἰς τὸν σαρωτὴν τοῦ καθατηρίου, τελειουμένης τῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰδῶν, ἢ πυρπολοῦνται ἂν τὸ μετακομιστικὸν πλοῖον ἀναγκαιοῖ εἰς μετακόμισιν εἰδῶν ἐκφορτωτέων. Μετὰ τὴν σάρωσιν, γίνεται καύσιμον καλάμων καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γεφύρας ἢ λέμβου, εἰς τρόπον ὥστε ἡ φλόξ νὰ καταφάγη καὶ τὰ ἐλάχιστά καὶ ἀφανῆ μέρη τὰ ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ ἔμειναν. Διὰ τοῦτο χρειάζεται νὰ ριπίζεται ἡ φλόξ εἰς τὰ στενότερα μέρη τῆς γεφύρας ἢ λέμβου. Μετὰ ταῦτα βρέχεται μὲ νερὸν τῆς θαλάσσης, ἐντὸς καὶ ἐκτός, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ μείνη μήτε ἐντὸς μήτε ἐκτὸς αὐτῆς ἀρράντιστον μέρος. Προηγουμένης νέας σαρώσεως ἡ γέφυρα ἢ ἡ λέμβος ἀφίνεται ἐλευθέρα, οἱ δὲ καθαριστὰς εὐγαίνουν ἀπ' αὐτήν.

Σημειωτέον, ὅτι ἡ σάρωσις τῶν πλοίων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξεφορτώθησαν εἶδη ἐπιδεκτικὰ μολυσμοῦ, παραδίδεται εἰς τὸ καθατήριον.

242. Σκεπτέον ὅτι, ἀφοῦ οἱ καθαριστὰς ἐξέλθωσι τῆς λέμβου, ἐμβαίνει εἰς αὐτήν ὁ ἐπιστάτης τοῦ ὑγειονομείου, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν αἱ ἄνω προειρημέναι πράξεις ἐξεπληρώθησαν, καὶ ἂν μὲνη πλέον ὑποψία τις· μετὰ ταῦτα ἡ λέμβος ἢ ἡ γέφυρα μένει ἐλευθέρα.

243. Ὅτι, ὅταν τὰ ἀνεπίδεκτα μολυσμοῦ εἶδη φέρονται μὲ ὑποπτον ἢ ἀκάθαρτον πιστοποιήσιν τῆς ὑγείας, καὶ κομίζονται εἰς τὸ καθατήριον, τὰ περιτυλίγματα αὐτῶν πυρπολοῦνται καὶ ἔπειτα τὰ εἶδη καθαρίζονται μετακινούμενα καὶ ἀεριζόμενα, ἢ βυθιζόμενα εἰς θαλάσσιον νερὸν ἢ ὀξύδιον κατὰ τὴν ποιότητα τῶν εἰδῶν, ἢ κρατούμενα ὠρισμένον τινὰ καιρὸν εἰς τὸ καθατήριον, προσδιοριζόμενον ἀπὸ τὴν πρόνοιαν τοῦ ὑγειονόμου.

244. Ὅποταν τὰ εἶδη εἶναι ρευστὰ μεταφέρονται ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα των, καὶ

διὰ τοῦ αὐλακος βάλλονται εἰς ἄλλα ἀγγεῖα καθαρὰ καὶ οὕτως ἀφίνονται ἐλεύθερα.

Τμῆμα Θ'

Κανόνες τῆς ἐλευθέρας κοινωνίας ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων

245. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προθεσμίας τῆς ἐκκαθάρσεως, τόσον ἀνθρώπων καθὼς καὶ πραγμάτων, ὁ ἐπιστάτης τοῦ καθακτηρίου ἀναφέρει πρὸς τὸ ὑγειονομεῖον, τὸ ὁποῖον διορίζει τὸν ἱατρὸν νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ἐπιβάτας, τοὺς φύλακας καὶ ἐκφορτωτάς.

246. Τὸ ὑγειονομεῖον, στηριζόμενον εἰς τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἱατροῦ, δίδει τὴν ἐλευθέραν κοινωνίαν.

247. Ἄν τυχὸν ἀσθενήσῃ τις εἰς τὸ καθακτήριον, ὁ ἐπιστάτης τοῦ καθακτηρίου χρεωστεῖ ν' ἀναφέρῃ εἰς τὸ ὑγειονομεῖον, τὸ ὁποῖον ἀναβάλλει τὴν ἐλευθέραν κοινωνίαν ἢ παρατείνει τὴν ἐκκάθαρσιν, χωρίζον τοὺς εὐρεθέντας μετ' αὐτοῦ ἀνθρώπους.

248. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ ἂν ὁ ἐπιστάτης τοῦ καθακτηρίου ἢ ὁποιοσδήποτε τῶν ὑπηρετούντων τὸ καθακτήριον ἢ τὸ πλοῖον ᾗθελεν ἀσθενήσῃ, δηλαδὴ καθυποβάλλονται εἰς ἐκκάθαρσιν ἅπαντες, καὶ δὲν γίνεται ἐναρξιν ἐκκαθάρσεως εἰς ὅλους, ἢ δὲν δίδεται ἐλευθέρα κοινωνία, εἰμὴ μετὰ τὴν γνώμην τῶν ἱατρῶν περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀσθενείας.

249. Τὰ ἐκκαθαρθέντα καὶ ἐλευθέραν κοινωνίαν λαβόντα πράγματα ἀποτίθενται εἰς ἀποθήκην λεγομένην τῆς διαβάσεως, καὶ ἐξ αὐτῆς μεταβαίνουν εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν.

250. Ὅσοι ἔχοντες νὰ λάβωσι πράγματα ἀπὸ τὸ ὑγειονομεῖον δὲν λάβωσιν αὐτὰ καθ' ἣν ἡμέραν συγχωρηθῇ εἰς αὐτὰ ἡ κοινωνία, πληρώνουσι διπλοῦν ὑγειονομικὸν δικαίωμα καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καθόσον καιρὸν περιπλέον μένουσιν ἐκεῖ.

Τμῆμα Ι'

Μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ἐν καιρῷ ἐπικρατοῦντος λοιμοῦ ἢ ἄλλης τινὸς ἐπιδημικῆς νόσου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἢ εἰς τὰ σύνορα

251. Ἐὰν ἀναφανῇ λοιμὸς ἢ ἄλλη τις ἐπιδημικὴ νόσος εἰς πόλιν τινὰ ἢ χωρίον, διορίζεται πάραντα στρατιωτικὴ ὑγειονομικὴ γραμμή, ἀνάλογος τῆς ἐκτάσεως τοῦ τόπου, ὅπου ὁ λοιμὸς ἐπικρατεῖ.

252. Ἡ γραμμὴ γίνεται ἢ κατὰ ξηρὰν ἢ κατὰ θάλασσαν· ἡ δὲ κατὰ θάλασσαν γίνεται ἢ παραλίως ἢ ἀκταιώρως.

253. Ἡ στρατιωτικὴ ὑγειονομικὴ γραμμὴ τῆς ξηρᾶς καὶ τῶν παραλίων σύγκειται ἐκ σειρᾶς φυλακῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπεχουσῶν ἀπ' ἀλλήλων, ἀναλόγως τῆς θέσεως καὶ τῶν περιστάσεων.

254. Ἡ κατὰ θάλασσαν γραμμὴ σύγκειται ἀπὸ ἀριθμὸν τινα ἐνόπλων πλοίων παραπλεόντων καὶ ἐμποδιζόντων τὴν εἴσοδον ἢ ἔξοδον εἰς τὴν νῆσον ἢ τὸ παράλιον αὐτῆς, κατὰ τὸ ὑπ' αὐτῶν φυλαττόμενον μέρος.

255. Πᾶσα στρατιωτικὴ ὑγειονομικὴ γραμμὴ ἐξαρτᾶται ἀμέσως ἀπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑγειονομείου καὶ τῶν ὑπουργῶν τῶν διορισθέντων ἐπ' αὐτῷ τούτῳ.

256. Διορίζεται καὶ δευτέρα γραμμὴ, ἂν ὁ κίνδυνος εἶναι μεγαλύτερος.

257. Πᾶσα γραμμὴ ἔχει κέντρον ὅθεν λαμβάνει τὰς διαταγὰς, καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται.

258. Εἰς πᾶν τμῆμα τῆς κατὰ ξηρὰν ἢ τῆς παραλίου γραμμῆς διορίζεται ἐν κέντρον.

259. Τὴν νύκτα ἀνάπτονται φωτῖαι (πυρσοὶ) διὰ νὰ φωτίζονται τὰ φυλαττόμενα μέρη.

260. Οἱ ἀνάπτοντες τὰς φωτῖας (πυρσοὺς) συνεννοοῦνται μεταξύ των διὰ τῆς σάλπιγγος, καὶ διὰ νυκτερινῶν ἐκ συνθήκης σημείων (συνθημάτων).

261. Προσδιορίζεται εἰς ἐκάστην γραμμὴν ἐν μόνον μέρος, ὅπου εἰσὶ δεκτοὶ μ' ὅλας τὰς ὑγειονομικὰς προφυλάξεις ἄνθρωποι, προερχόμενοι ἐκ μερῶν νοσοῦντων· τοῦτο δὲ ἀπαγορεύεται νὰ γίνηται εἰς ἄλλο μέρος. Τὸ κεντρικὸν αὐτὸ μέρος θέλει ἔχει τὰ ἀναγκαῖα περιφράγματα.

262. Οἱ πλησιάζοντες εἰς μέρη ἀπηγορευμένα θέλουν ἀποκρούεσθαι κατὰ τρόπον φρόνιμον καὶ προτρεπτικόν· ἂν δὲ οἱ τρόποι οὗτοι δὲν ἰσχύωσι, θέλουν ἀποκρούεσθαι διὰ τῶν ὅπλων.

263. Διὰ νὰ προλαμβάνεται πᾶσα ἐνδεχομένη ἀταξία, ἀνάγκη πᾶσα νὰ χαρακῶνται καὶ περιφράττωνται οἱ μεγαλύτεροι ἔσω σταυροειδεῖς καὶ πλάγιοι δρόμοι, καὶ νὰ συστήνῳνται εἰς κάθε μέρος φυλακαί.

264. Ὁ κρότος τοῦ τουφεκίου προσκαλεῖ εἰς προσοχὴν ὅλην τὴν γραμμὴν.

265. Αἱ ἔκτακτοι καὶ σπουδαῖαι εἰδοποιήσεις μεταδίδονται ἀπὸ τόπον εἰς τόπον φυλακῆς.

266. Αἱ ἔγγραφαι ἀναφοραὶ λαμβάνονται κατὰ ὠρισμένους κανόνας.

267. Διορίζεται ὑγειονομικὸς ἀξιωματικός, ὅστις ἀκαταπαύστως περιέρχεται τὰς φυλαττομένας θέσεις καὶ ἀναφέρει εἰς τὴν κεντρικὴν.

268. Ἡ κατὰ θάλασσαν γραμμὴ διοικεῖται ὑπ' ἀξιωματικοῦ τοῦ ὑγειονομείου, ὅστις ἐξετάζει τὰ πλοιάρια ἢ τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα φέρουσι τροφὰς εἰς τὴν περιστοιχουμένην ὑπὸ τῆς γραμμῆς νῆσον ἢ παραλίαν.

269. Ὄταν τις ἐρχόμενος καθ' ὁδὸν κάμῃ τὴν παραμικρὰν ἀταξίαν, νομίμως θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς ἐκκάθαρσιν καὶ ἀποστέλλεσθαι μὲ τὴν ἀναγκαίαν προφυλάκην εἰς τὸ ὑγειονομεῖον.

270. Ἄν πλησίον νήσου τινὸς προφυλαττομένης κεῖται σκόπελος, συμφέρει νὰ συστήνεται ἐπ' αὐτῆς ἀγορά, εἰς τὴν ὁποῖαν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ὑγειονομείου δύνανται νὰ προμηθεύωσι τὰς τροφάς.

271. Εἰς κανὲν ἀκταιώρον πλοῖον δὲν συγχωρεῖται νὰ παρεκτείνηται τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα θέλουν τῷ προσδιορισθῇ· χρεωστεῖ δὲ νὰ εὐρίσκεται πάντοτε εἰς τὰ πανία διὰ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν κοινωνίαν, καὶ δι' ἄλλας ἐνδεχομένας αἰτίας· θέλει ἐφοδιάζεσθαι μὲ τροφὰς διὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας.

272. Πᾶσα ἐπιχορηγία τροφῶν εἰς τ' ἀκταιώρα πλοῖα γίνεται ὑπ' ἄλλων πλοίων τῆς ἀγορᾶς, τὰ ὁποῖα θέλουν διορίζεσθαι. Τοῦτο δὲ θέλει γίνεσθαι μὲ τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις.

273. Μολονότι ἕκαστον ἀκταιώρον πλοῖον χρεωστεῖ νὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτοῦ ἓνα ἀξιωματικὸν τοῦ ὑγειονομείου καὶ ἓνα φύλακα, μολοντοῦτο καὶ αὐτὰ κρατοῦνται εἰς ἐκκάθαρσιν.

274. Τὸ ὑγειονομεῖον θέλει προσδιορίζει τὰ χρεῖ τῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ἀκταιώρων πλοίων, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς βαθμίδας τῆς πρὸς αὐτὰ ἐμπιστοσύνης.

275. Πᾶς φύλαξ τῆς γραμμῆς κρατεῖ ἀκριβὴ ἡμερολόγιον περὶ τῶν ὅσα βλέπει, ἀκούει καὶ κάμνει, ἀναφερόμενα εἰς τὸ χρέος του.

276. Ὁ φύλαξ χρεωστεῖ ἀφεύκτως νὰ ἐμποδίσῃ πᾶσαν κοινωνίαν τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πρὸς τὸ πλήρωμα τῶν ἄλλων· καὶ εἶναι ὑπεύθυνος, ἂν κανεὶς τοῦ πλοίου του ἤθελε συνάγει πράγματα πλέοντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἢ ἤθελε λάβει ὅποιονδήποτε πρᾶγμα ἀπὸ τὰ διαπλέοντα πλοῖα.

277. Αἱ ἀναφοραὶ τῶν ἀκταιώρων περικλείονται εἰς κιβώτια κατρανωμένα, πισσωμένα, καὶ παραδίδονται εἰς τὰ ταχύπλοα.

278. Ἐν καιρῷ ὑγειονομικῆς γραμμῆς ἀπαγορεύεται ἡ ἀλίευσις εἰς τὰ πέριξ τῶν φυλαττομένων μερῶν.

279. Ὄταν ὁ κίνδυνος ἐλαττοῦται, ἐπιτρέπεται ἡ ἀλίευσις εἰς μικρὰς σπεῖρας ἀλιευτικῶν πλοιαρίων ἐν καιρῷ συντόμῳ νυκτός, φωτιζομένης ὑπὸ τῆς σελήνης.

280. Πᾶσα σπεῖρα σύγκειται ἀπὸ τέσσαρα πλοιάρια καὶ ὄχι περισσότερα. Εἰς πᾶσαν σπεῖραν διορίζεται εἷς φύλαξ.

Κανὲν πλοιάριον τῆς σπεῖρας δὲν δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ φύλακος.

Ὁ φύλαξ θέλει ἐπαγρυπνεῖ, διὰ νὰ μὴ κοινωνῇ κανὲν πλοιάριον τῆς σπεῖρας μὲ ἄλλα διαπλέοντα πλοῖα, καὶ θέλει προσέχει ἀπὸ τὸ κατὰ τύχην περιπλεχθησό-

μενον εἰς τὰ δίκτυα πρᾶγμα ἐπιδεκτικὸν μολυσμοῦ καὶ ἀπὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἤθελε φανῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

281. Ἄν κατὰ περιστάσιν ἤθελε περιπλεχθῇ εἰς τὰ δίκτυα κανὲν πρᾶγμα, ὃ φύλαξ ἀμέσως χρεωστεῖ νὰ χωρίζῃ τὸ πλοiάριον, εἰς τοῦ ὁποῖου τὰ δίκτυα ἐπεριπλέχθη, ἀπὸ τὰ ἄλλα πλοiάρια, νὰ θέτῃ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοiαρίου τὸ εὐρεθὲν πρᾶγμα καὶ ὑποβάλῃ ὅλον τὸ πλοiάριον εἰς τὴν α' ὑγειονομικὴν φυλακὴν. Ἡ ἐκκαθάρσις αὐτοῦ γίνεται κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκκαθάρσεως τῶν πλοίων.

282. Καμμία ἀλιευτικὴ σπεῖρα δὲν πρέπει νὰ κοινωνῇ μὲ ἄλλην, μήτε κἂν διὰ τροφήν.

283. Πᾶσα ὑγειονομικὴ κατὰ ξηρὰν ἢ παράλιον γραμμὴ ἔχει ἓνα φροντιστὴν τῶν τροφῶν, ὅστις χρεωστεῖ νὰ τὰς διανέμῃ εἰς αὐτήν.

284. Πᾶσα γραμμὴ ἔχει ἰδιαίτερον καθαρτήριο, ὅπου ἐκκαθαίρονται οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πράγματα· εἰς τοῦτο ἐκκαθαίρονται οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πράγματα ἅτινα φέρουσι πιστοποιήσιν τῆς ὑγείας ἀκάθαρτον.

285. Ἄν περιστάσεως τυχούσης πόλις τις ἢ χωρίον εἶναι ὑποπτα λοιμοῦ, συγχρόνως μετὰ τὴν περιστοίχισίν των ἐπὶ ὑγειονομικῆς γραμμῆς, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ληφθῶσιν εὐθέως τὰ ἐξῆς μέτρα·

Ὑποχρεοῦνται οἱ κάτοικοι νὰ μένωσιν εἰς τὰ ἴδια.

Ἐμποδίζεται πᾶσα θρησκευτικὴ τελετή.

Δὲν σημαίνονται οἱ κώδωνες.

286. Οἱ ἔχοντες ζῶα χρεωστοῦν νὰ τὰ κρατῶσι κλεισμένα· ὅπου δὲ ὁ κίνδυνος ἤθελεν εἶσθαι ἄκρος, ὑποχρεοῦνται νὰ σκοτώσωσι τὰ σκυλῖα καὶ τὰς γάτας καὶ πᾶν ἄλλο ζῶον, τὸ ὁποῖον δὲν προφυλάττεται.

287. Τὰ εἰς τὰς οἰκίας τῶν νοσοῦντων ζῶα σκοτώνονται, ἐκτὸς τῶν ἵππων, βοῶν, ἡμιόνων καὶ ὄνων, τὰ ὁποῖα βρεχόμενα φέρονται εἰς ἰδιαίτερον τόπον.

288. Ἀνὰ πᾶν τμήμα τῆς πόλεως διορίζονται δύο ἐπιστάται καὶ εἰς ἱατροί· οἱ ἐπιστάται χρεωστοῦν ν' ἀριθμῶσι τὰς ψυχὰς ἐκάστης οἰκογενείας, καταγράφοντες αὐτῶν τὴν ἡλικίαν, τὸ γένος, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ὑγείαν.

289. Θέλουν διορίζεσθαι εἰς κάθε δρόμον φυλακαί, διὰ νὰ ἐμποδίζεται ἡ κοινωνία τῶν κατοίκων.

290. Θέλει διορίζεσθαι ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ζωοτροφιῶν, ἥτις μετὰ τὴν καταγραφὴν τῶν ἐπιστατῶν θέλει χορηγεῖ εἰς τοὺς κατοίκους τὰς ἀναγκαίας τροφάς.

291. Θέλει διορίζεσθαι ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς ὑγειονομικῶν φυλάκων εἰς τὴν χορήγησιν τῶν τροφῶν.

292. Εἰς τῶν ἐπιστατῶν θέλει εὐρίσκεσθαι παρὼν εἰς τὴν χορήγησιν.

293. Ἡ χορήγησις τῶν τροφῶν γίνεται οὕτως·

Εἰς μίαν ἄμαξαν φέρεται τὸ νερὸν καὶ εἰς ἄλλην αἱ ἄλλαι τροφαί· εἰς στρατιώ-
της προηγείται τῶν ἁμαξῶν καὶ ἕτερος τὰς ἀκολουθεῖ· ἔρχονται εἰς τὴν θύραν ἐκά-
στης οἰκίας· ἕκαστος τῶν κατοίκων λαμβάνει νερὸν εἰς μίαν δεξαμενὴν, ἐξ οὗ χωρίζει
τὸ ἀναγκαιοῦν διὰ μίαν ἡμέραν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀφίνει εἰς τὴν δεξαμενὴν, εἰς τὴν ὁποίαν
βάλλονται αἱ τροφαί, ὅσας λαμβάνει, καὶ μένουν ἐκεῖ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας· λαμβάνει
τὸ ψωμὶ κρῦον ἐπὶ κατρανωμένης σανίδος, κρατουμένης ὑπὸ τοῦ φύλακος. Τὰ ξύλα
τῆς φωτίας χορηγοῦνται κατὰ τρεῖς ἡμέρας· τὰ ποτὰ καὶ πᾶν ἄλλο ρευστὸν δίδονται
διὰ ξυλίνου αὐλακος.

294. Ὁ φύλαξ κρατεῖ ἐν πήλινον ἀγγεῖον μὲ ὀξύδιον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ κάτοικοι
ρίπτουν τὰ νομίσματα.

295. Καθ' ἡμέραν τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας νὰ καθαρίζονται ὅλοι οἱ δρόμοι
δι' ἐργατῶν, διοικουμένων ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ φυλάκων.

296. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς κατοίκους νὰ ρίπτωσιν ἐκτὸς τῆς οἰκίας των τὸ
παραμικρὸν πρᾶγμα.

297. Ἐκαστος τῶν κατοίκων χρεώσται νὰ καπνίζῃ καθ' ἐκάστην τὴν οἰκίαν
του, καὶ ν' ἀερίζῃ ἐντὸς τῆς οἰκίας του ὅλα τὰ πράγματά του, νὰ τὴν κρατῇ εἰς τὸ
ἄκρον καθαρὰν.

298. Ἐν καιρῷ τοῦ ἀνάπτονται φωτὶα εἰς ὅλους τοὺς δρόμους διὰ νὰ φω-
τίζονται οἱ δρόμοι καὶ τοιοντοτρόπως καπνίζονται συγχρόνως.

299. Ἐκαστος τῶν κατοίκων χρεώσται νὰ φανερώνη ἂν ἔχῃ ἀσθενῆ τινα εἰς
τὴν οἰκίαν του.

300. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ ἀσθενοῦς γίνεται μ' ὅλους τοὺς ὑγειονομικοὺς κανόνας.

301. Ἄν ὁ ἀσθενὴς εἶναι ὑποπτos, ἀμέσως χωρίζεται ἀπὸ τῶν συνοίκων του.

302. Ἄν δὲν εὐρίσκεται εἰς κανὲν μέρος τῆς πόλεως οἰκοδομὴ τις πρὸς σύ-
στασιν προσωρινοῦ καθακτηρίου, ἢ οἱ ἀσθενεῖς ἤθελον εἶσθαι πολλοὶ καὶ ἡ φύσις τῆς
ἀσθενείας εἶναι ἀμφίβολος, κατασκευάζεται τότε ἐν προσωρινὸν καθακτήριον διη-
ρημένον εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ 1 βάλλονται οἱ ἀσθενεῖς χωριστὰ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου· εἰς
τὸ 2 οἱ ὑποπτοι· εἰς τὸ 3 τὰ πράγματα.

Καθὲν αὐτῶν τῶν μερῶν διοργανίζεται ὡς καθακτήριον· γίνονται αἱ ἐπισκέ-
ψεις, ἡ θεραπεία καὶ ἡ κάθαρσις, ὡς εἰς τακτικὸν καθακτήριον.

303. Ὑγειονομικὴ γραμμὴ περιστοιχίζει καὶ τὰ τρία μέρη, χωρίζουσα τὸ ἐν
ἀπὸ τοῦ ἄλλου, καὶ τὰ τρία μέρη ἀπὸ τῆς πόλεως.

304. Θέλει καταστήνεσθαι ἀγορά, διὰ νὰ εὐκολύνῃ εἰς τοὺς ἐπιστάτας τὴν
ἀγορὰν τῶν τροφίμων εἰδῶν κτλ. Ἡ ἀγορὰ περιφράττεται, ἢ δὲ δοσοληψία θέλει
φυλάττεσθαι μὲ τὴν ἀνήκουσαν αὐστηρότητα κατὰ τοὺς ὑγειονομικοὺς κανόνας.

305. Οἱ ἐπιστάται καὶ οἱ ἱατροὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν θέλουν ἀναφέρεσθαι

πρὸς τὴν κεντρικὴν φυλακὴν. Ἐκάστη κεντρικὴ φυλακὴ ἀναφέρει διὰ τῆς σάλπιγγος καὶ τοῦ κήρυκος εἰς τὴν πόλιν τὴν ἡμερούσιον κατάστασιν τῆς ὑγείας, καὶ τοῦτο καθ' ἐσπέραν· προσδιορίζεται τόπος εἰς τὸν ὁποῖον θέλει διατρίβει εἰς γραμματεὺς, διὰ νὰ εἰδοποιῇ ἐγγράφως τὴν ἡμερούσιον κατάστασιν τῆς ὑγείας εἰς τὰς πέριξ πόλεις καὶ τὰ χωρία.

306. Ἡ προθεσμία τῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ὑπόπτων καὶ ἀσθενῶν εἶναι τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀμετατρέπτως καὶ εἴκοσιν ἡμέραι πλάγιοι. Σημειωτέον, ὅτι ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καθάρσεως τῶν πραγμάτων.

307. Τὰ πράγματα, ὅσα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθαρισθῶσι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ καθακτηρίου, πυρπολοῦνται.

308. Τὸ κοιμητήριον, ὅπου θέλουν ἐνταφιάζεσθαι οἱ ἐκ λοιμοῦ ἀποθνήσκοντες, περιφράττεται μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ λοιμοῦ· διὰ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ἡμέρας ἀνάπτεται φωτιά καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν κοιμητηρίων.

309. Ἐπὶ τοῦ κοιμητηρίου, τὸ ὁποῖον ἔπειτα κλείεται, ἀνεγείρεται στήλη πρὸς διάγνωσιν τῆς ταφῆς τῶν μεμολυσμένων.

310. Εἰς τὴν παροῦσαν Διάταξιν ἐξετέθησαν ἤδη ὅλα τὰ περὶ ὑγείας μέτρα, τὰ ὅποια ἡμπορεῖ νὰ ἐπανεξήσῃ ἡ φρόνησις τοῦ ὑγειονομοῦ καὶ τοῦ ἱατροσυμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Περὶ ὑπουργοῦ ὑγειονομικῶν

1. Ἡ δημόσιος ὑγεία ἐμπιστεύεται εἰς τὸν ὑγειονόμον καὶ τοὺς ὑπαλλήλους του.

2. Οἱ ὑπάλληλοι εἶναι ὁ ἱατρός, ὁ γραμματεὺς, οἱ ἐπιστάται, οἱ φύλακες καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λοιμοκαθακτηρίου, ὅλοι δὲ οὗτοι ὑπάγονται εἰς αὐτόν.

Εἰς τὰ ἀφορῶντα δὲ τὴν ὑγείαν καὶ ὁ λιμενάρχης ὑπάγεται εἰς αὐτόν.

3. Τὸ ὑγειονομεῖον ἔχει οἰκοδομὴν ἀρμοδίαν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ὑγειονομικῶν πράξεων.

4. Τὸ ἀρχεῖον ἀνοίγει μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, κλείει τὸ μεσημέριον, ἀνοίγει πάλιν δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσημέριον, καὶ κλείει μιστὴν ὥραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Εἰς κατεπείγουσαν ἀνάγκην, ὁ ὑγειονόμος ἐργάζεται καὶ ἐν καιρῷ νυκτός.

5. Ἐν καιρῷ ἀπουσίας τοῦ ὑγειονόμου, διορίζονται εἰς ἡ δύο βοηθοὶ γραμματεῖς οἵτινες διαμένουν εἰς τὸ ἀρχεῖον, καὶ εἰς πᾶσαν χρείαν δίδουν εἴδησιν εἰς τὸν ὑγειονόμον.

6. Ὁ ὑγειονόμος ἔχει πέντε βιβλία:

α'. διὰ τὰς ἐξομολογήσεις,

β'. διὰ τὰς ἀναχωρήσεις,

γ'. ἐν κατάστιχον τῶν νεκρῶν,

δ'. ἐν βιβλίον τῶν ἐκθέσεων (*processi verbali*). Εἰς τὸ βιβλίον τῶν ἐκθέσεων καταχωρίζει ὅλας τὰς διαταγὰς καὶ ἐπιστολὰς τὰς ὁποίας εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν του ἐκδίδει,

ε'. ἐν βιβλίον τῆς κάσας, εἰς τὸ ὁποῖον καταγράφονται τὰ κατὰ τὸν προσδιορισμὸν (Ε) λαμβανόμενα ὑγειονομικὰ δικαιώματα.

7. Ὁ γραμματεὺς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰ κατάστιχα.

8. Ὁ γραμματεὺς δίδει λογαριασμὸν ἀνὰ δεκαπέντε ἡμέρας πρὸς τὸν διοικητὴν διὰ τὴν ληψοδοσίαν.

Ὁ ὑγειονόμος εἶναι ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν ἐσωτερικὴν ἀστυνομίαν τοῦ ὑγειονομείου· καὶ καθὸ τοιοῦτος, ἂν ἐντὸς τοῦ ὑγειονομείου πράξῃ τις τῶν καθαιρομένων παῖσμα ἢ ἐγκλημα, διορίζει φύλαξιν εἰς τὸν ἀπαγορεύοντα, καὶ ὅταν οὗτος λάβῃ ἐλευθέραν κοινωνίαν, ἐκεῖνος ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀρχαῖον δικαστήριον.

Ἐν Αἰγίνῃ τὴν 20 Αὐγούστου 1828

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εἶδη ἐπιδεκτικὰ μιάσματος

1. Τὰ μαλλία.

2. Τὸ ἀκατέργαστον βαμβάκι, τὰ βαμβακερὰ νήματα, τὸ μαλλὶ τῶν καμηλοπροβάτων (τευτίκι), τὸ μαλλὶ τοῦ καστορίου.

3. Ἡ μετάξη.

4. Τὸ λινάρι.

5. Τὸ κανάβι.

6. Τὰ νήματα.

7. Τὸ μαλλὶ ὁποιοῦδήποτε ζώου.

8. Ὅλα τὰ περωτὰ ζῶα, μαλλωτὰ καὶ τριχωτά, ζωντανὰ ἢ νεκρά.

9. Τὰ περὰ ὁποιοῦδήποτε πουλίου.

10. Τὰ μαλλία καὶ αἱ τρίχες καὶ τὰ δέρματα ὁποιοῦδήποτε ζώου.

11. Τὰ γαλόνια (σειρήτια μεταλλικά).

12. Τὸ κηρίον.

13. Τὰ σπογγάρια.

14. Ὁ ταμβάκος.

15. Τὰ σαφρανόνια καὶ ἄλλα ἀσφόρια λεπτότατα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

16. Τὰ φυτὰ καὶ οἱ καρποὶ τὰ ἔχοντα χνοῦν (χνοῦδι).
17. Τὸ σαπώνιον.
18. Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὸ χαρτί.
19. Τὸ ζεστόν ψωμί.
20. Αἱ πίνας.
21. Τὸ κατράνι εἰς ἀσκία ἔχοντα τὰς τρίχας ἔξωθεν.
22. Ὅλα τὰ ἀνεπίδεκτα μιάσματος εἶδη, ὅταν ἔχουν περικαλύμματα ὕλης ἐπιδεκτικῆς.
23. Τὰ ξύλινα οἰκιακὰ σκεύη, ἥτοι τὰ τῆς προσωπικῆς χρήσεως, τὰ μεταχειριζόμενα.
24. Τὰ βουτσία.
25. Τὰ σχοινία.

Β'

Εἶδη ἀνεπίδεκτα μιάσματος

1. Τὰ γεννήματα καὶ οἱ σπόροι ὅποιονδήποτε εἶδους.
2. Τὰ ξύλα.
3. Τὸ βαλκανίδι.
4. Τὸ ἄλας.
5. Ἡ καλιά, τὸ λατρώνι.
6. Τὸ νίτρον.
7. Ἡ ὀρυκτὴ στυπτηρία (στύψις).
8. Οἱ καρποὶ καὶ ὅποιονδήποτε φυτόν, χωρὶς χνοῦν· ἀπαιτεῖται δὲ νὰ εἶναι χυτὰ καὶ χωρὶς περικαλύμματα.
9. Τὰ ὀψάρια.
10. Τὰ ὄστρακα, ἐκτὸς τῆς πίνας, ἥτις εἶναι περικεκαλυμμένη μὲ τρίχας.
11. Τὰ κρέατα, ἄλμυρά, ξηραμμένα ἢ καπνιστά.
12. Τὸ τυρὶ καὶ τὸ βούτυρον.
13. Πᾶν εἶδος φαγωσίμων.
14. Αἱ βαφαί.
15. Ἡ ζάχαρη ἢ καθαρά.
16. Τὸ μάρμαρον.
17. Τὰ σιδηρᾶ πράγματα καινουργά.
18. Τὸ ἐλεφάντινον (φίλδισι).
19. Τὰ ὀρυκτά.
20. Ὅλα τὰ εἶδη ἐκπιεστῶν (estrati).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 21. Όλα τὰ εἶδη τῶν κομμίων (droghe).
- 22. Τὰ κρασία.
- 23. Τὰ πνεύματα (spiriti).
- 24. Τὸ ἔλαιον, τὸ μέλι, σταφίδες.
- 25. Τὸ κατράνι εἰς τὰ βουτσία.
- 26. Τὸ βοῦρλον καὶ τὸ σπύρτον.
- 27. Ὁ καφές.
- 28. Ὁ ἄνθραξ (κάρβουνον).
- 29. Τὰ πήλινα καὶ ὑάλινα δοχεῖα καινουργά.

Γ'

Υγειονομικὴ πιστοποίησις

Ἀριθ. **

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΟ ΥΓΕΙΟΝΟΜΕΙΟΝ ***

Πιστοποιεῖ ὅτι τὸ ἐμπορικὸν ἐλληνικὸν πλοῖον *** , κλάσεως *** , ἀριθμοῦ *** , τόννων ἐλληνικῶν *** , ὀνομαζόμενον *** καὶ διοικούμενον παρὰ τοῦ πλοιάρχου *** , ὑπὸ σημαίαν ἐλληνικὴν ἀναχωρεῖ ἐντεῦθεν διὰ *** ἔχει ναύτας *** συμπεριλαμβανομένον καὶ τοῦ πλοιάρχου καὶ ἐπιβάτας *** ὅλους τὸν ἀριθμὸν *** , κατὰ τὸ Ναυτολόγιόν του. Τὸ φορτίον του, κατὰ τὴν ξεχωριστὴν δήλωσιν τῶν πραγματειῶν.

Ἡ *** μας

Ὄνόματα τῶν ναυτῶν	Πατέρις	Διαμονή	Βαθμὸς	Ἡλικία	Ἀνάστημα	Χρῶμα	Πρόσωπον	Ὀφθαλμοὶ	Τρίχες	Χαρακτηριστικὰ ἰδιαιτέρα	Φορτίον καὶ ἡ ποσότης αὐτοῦ	Ἀριθ. τῆς ἀδείας τοῦ Τελωνείου
Ὄνόματα τῶν ἐπιβατῶν												

Εἰς πιστοποίησιν δὲ τούτων δέδοται τὸ παρὸν ἐνσφράγιστον.

Ἐκ τοῦ Ὑγειονομείου τῆς *** τῇ *** 1828

Ὁ Ὑγειονόμος ***

Ὁ Λιμενάρχης ***

Δ'

Προσδιορισμός του καιρού της ἐκκαθάρσεως

Ὑγειονομικαὶ Πιστοποιήσεις	Ἐκκάρσεις	Ἡμέραι	Τόποι ὑποκείμενοι εἰς ἐκκάρσιν	
			Σταθερῶς	Μεταβλητῶς
(Μολυσμένη) (Ὑποπτος)	Πλοῖον Πράγματα Ἐπιβάται (Τὸ αὐτὸ)	40	Ὅλα τὰ παράλια, τὰ ὀθωμανικὰ καὶ τὰ τῆς Ἀφρικῆς	
Καθαρά· τέσσαρα εἶδη ταύτης	Πραγματεῖαι ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ Πλοῖον Ἐπιβάται ἐν τῷ λοιμοκαθαρτη- ρίῳ	40 28 21		
Α' εἶδος				
Β' εἶδος	Πραγματεῖαι ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ Πλοῖον Ἐπιβάται ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ	28 21 18		
Γ' εἶδος	Πραγματεῖαι ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ Πλοῖον Ἐπιβάται ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ	21 14 14		
Δ' εἶδος	Πραγματεῖαι ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ Πλοῖον Ἐπιβάται ἐν τῷ λοιμοκα- θαρτηρίῳ	14 14 14		

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

E'

Γενικός προσδιορισμός τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὑγειονομείου

	διὰ κάθε τόννον	
Διὰ τὴν ὑγειονομικὴν πιστοποίησιν	παράδες	1
Διὰ τὴν θεώρησιν αὐτῆς	»	1)2
Δι' ἑκαστον ἐπιβάτην καταγραφόμενον εἰς τὴν ὑγειονομικὴν πιστοποίησιν	»	5
Δι' ἐκάστην πιστοποίησιν, βεβαιωτικόν, ἢ ἀντίγραφον πράξεως, κατ' αἴτησιν ὁποιουδήποτε	»	100
Δι' ἑκαστον φύλακα ὑγειονομικόν, ὑπηρετοῦντα κατ' αἴτησιν τινός		
ἐὰν μὲ τὴν ἡμέραν	»	80
ἐὰν ἡ ὑπόθεσις δὲν ὑπερβαίνει 6 ὥρων ὑπηρεσίαν, τὴν ὥραν	»	10

Z'

Δικαιώματα τοῦ λοιμοκαθαριστηρίου

Δι' ἑκαστον τόννον πλοίου εἰς ἐκκάθαρσιν εὐρισκόμενον ¹ , τὴν ἡμέραν	παράδες	1)2
Δι' ἑκαστον ἄνθρωπον καθαριζόμενον ² , τὴν ἡμέραν	»	20
Δι' ἑκαστον φύλακα φυλάττοντα εἰς οἶκημα τοῦ καθαριστηρίου ἓνα ἢ περισσοτέρους ἀνθρώπους, τὴν ἡμέραν	»	80
Διὰ πᾶν πλοιάριον φυλακῆς, διδόμενον ἀπὸ τὸ ὑγειονομεῖον εἰς ὑποπτα πλοῖα, τὴν ἡμέραν	»	240
Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν πραγμάτων ἢ πραγματειῶν διὰ τὰς πραγματείας ἐπάνω εἰς τὴν πρώτην των τιμὴν, μισὸν τοῖς ἑκατὸν ἢ παράδες 20 τὰ 100 γρόσια		
διὰ τὸν ἀρχικαθαριστήν, τὴν ἡμέραν	»	120
διὰ τὸν βοηθὸν αὐτοῦ, τὴν ἡμέραν	»	80

1. 'Α. Μάμουκα, Τὰ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, τόμ. ΙΑ', σελ. 464, σημ. 1: «Εἰς δύο πλοιάρια χωρητικότητος καὶ τὰ δύο ὁμοῦ ἕως δέκα τόννων καὶ καθυποβαλλόμενα εἰς τὴν ἰδίαν ἐκκάθαρσιν, συγχωρεῖται νὰ ἔχουν ἓνα μόνον φύλακα».

2. 'Α. Μάμουκα, Αὐτόθι, σημ. 2: «Ὅταν δὲ εἶναι οἰκογένεια συνισταμένη ἀπὸ τρεῖς ἀνθρώπους καὶ ἐπέκεινα, τότε πληρώνονται μόνον ὀκτὼ παράδες δι' ἑκαστον ἄνθρωπον τὴν ἡμέραν, ἐξαιρουμένων τῶν βρεφῶν τῶν ἐχόντων ἑλαττον τῶν πέντε ἐτῶν, διὰ τὰ ὅποια δὲν πληρώνεται τίποτε».

